

Slovenija in Avstrija bosta izmenjali podatke o elektrarnah v Krškem in na Golici

Od srede, 1. avgusta, naprej velja med Slovenijo in Avstrijo naslednji dogovor: Slovenija bo Avstriji posredovala vse podlage o varnosti in delovanju jedrske elektrarne Krško, Avstrija pa bo isto naredila za vodno elektrarno na Golici/Koralpe, ki na slovenski strani neposredno ogroža prebivalstvo Mute, Radelj, Bistriškega jarka in drugih predelov dravske doline.

Ta dogovor, katerega sta

sprejela slovenski vladni podpredsednik dr. Leo Šešerko in avstrijska ministrica za okolje dr. Marilies Flemmingova, je v bistvu glavni izkupiček pogovorov, ki so bili v sredo, 1. avgusta, v Krškem; udeležili so se jih še: slovenska ministrica za energijo in varstvo okolja dr. Miha Tomšič in Miha Jazbinšek, hrvaški energetskega minister dr. Božo Udovičić, namestnik koroškega deželnega glavarja dr. Zernatto in vodja

zelenega parlamentarnega kluba Andreas Wabl. Na pogovorih sta bila tudi Ingrid Zablattnik, zastopnica koroških Zelenih, in Wurmitzer, zastopnik koroške Ljudske stranke.

Pogovor je pokazal, da so bili na avstrijski strani problemi v zvezi z vodno elektrarno Golica doslej skoraj popolnoma neznani, kar ji gotovo ni v čast.

(Nadaljevanje na str. 2)

Vabimo na
deželno zborovanje
Koroške enotne liste,
ki bo v nedeljo,
19. avgusta 1990,
s pričetkom ob 14. uri
v Slomškovem domu,
10.-Oktober-Str. 25
v Celovcu.

Zborovanje bo pod geslom
**„DA BO AVSTRIJA
BLIŽJA EVROPI —
NARODNE SKUPNO-
STI V PARLAMENTI!“**

Delegati prejmejo posebno delegatsko vabilo. Deželno zborovanje KEL je odprte narave.

Ali naj KEL nastopi jeseni samostojno

nt

naš tednik

LETO XXXXI.
Številka 31
Cena 8,— šil.
(10 din)
petek,
3. avgusta 1990

Poštnina plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.
Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

na parlamentarnih volitvah?

Ali naj Koroška enotna lista letos, 7. oktobra, nastopi s samostojno kandidaturo na državnozbornih volitvah? O tem trenutno razpravljajo v KEL, ki bo o tem vprašanju odločala na svojem deželnem zborovanju 19. avgusta. Naš tednik je ta teden zbral različna stališča zagovornikov ter tistih, ki navajajo pomisleke. (Več na straneh 8 in 9)

Namesto na jezero, na žegnanje na Peco . . .

• Interetičnost — da ali ne?

Kaj mislijo naši bralci o uvedbi dvojezičnosti na vseh področjih, kjer je bila doslej zasidrana slovenščina?

Bo slovenski narod rešila asimilacije tako imenovana „interetičnost“, ki jo zdaj nekateri ponujajo?

Naš tednik je povprašal svoje bralce, kaj menijo o tem. (Rezultati povpraševanja na strani 16.)

• Šport

Evropski mladinski grand-prix: Kolesar Peter Wrolich peti.

Prva tekma med SAK in Nogoletno reprezentanco Slovenije.

Strani 14/15

32° so namerili preteklo nedeljo. Mnogim se ni ljubilo niti ležati na katerem od prenapolnjenih kopališč ali na prenapolnjeni plaži ob jezeru. Obiskovalci žegnanja na **Veškem stanu** na Peci pa so se gotovo bolje odrezali, saj je bilo za „ohlajevanje“ dobro poskrbljeno. (Več na domačih straneh.) Foto: Dumpelnik

Ministrice Flemmingova: Golica je zadnji avstrijski ekološki greh

Pogovor v Krškem, v senci jedrske elektrarne, si je ministrice Flemmingova gotovo predstavljala nekoliko drugače: s šarmiranjem in poudarjanjem dobrih odnosov med sosedmi, kamor si greš lahko sposojati „jajčka in moko“ in s stalnim opozarjanjem na strah avstrijskega prebivalstva pred najbolj inhumano energijo, to je jedrsko. Slovenske sosede je skušala pripraviti do tega, da bi končno pristali na takojšnje zaprtje jedrske elektrarne (JE) Krško.

Predstavniki Slovenije, vice-premier Šešerko in ministra Tomšič in Jazbinšek pa so dejali, da je zaprtje JE Krško stvar suverene odločitve Slovenije, ki itak hoče nuklearno zapreti leta 1995. Takoj pa bo zaprla rudnik urana na Žirovskem vrhu, leta 1992, takšen je slovenski protijedrski vojni red, pa bo plebiscit o zaprtju slovenske nuklearke.

Glavni adut („oreh, ki ga lahko sosed dobi“, kot je dejal Šešerko), pa je bila hidrocentrila na Golici/Koralpe, ki s svojim 90-metrskim jezom ogroža prebivalstvo na slovenski strani (na avstrijski strani pod jezom nihče ne živi). In izkazalo se je, da avstrijski zastopniki o problematičnosti in vprašljivosti te hidroelektrarne domala ničesar niso vedeli, seveda tudi ne o strahovih slo-

venskega prebivalstva. Ministrice Flemmingova, ki je nekoliko prej tako poudarjala strah Avstrijcev pred JE Krško, je dejala, da je Golica zadnji avstrijski ekološki greh; zgrajena je bila brez zadostnih preverjanj skladnosti z okoljem (Umweltverträglichkeitsprüfung) in brez upoštevanja pomislekov prebivalstva.

Res je, da je Slovenija pri Golici udeležena z 20 %, kar je posebej omenil Zernatto; Šešerko pa je dejal, da se je prejšnja vlada „požvižgala“ na vse pomisleke, predvsem na glavnega, da Golica leži na potresni črti in bi v primeru tresenja zemlje vodni pljusk lahko imel grozotne posledice (več sto do več tisoč mrtvih), in dala svoje soglasje.

Novi slovenski parlament pa je začetek tega tedna soglasno sklenil, da Slovenija prepoveduje

Ministrice Flemmingova je obiskala jedrsko elektrarno Krško.

polnjenje jezov, dokler ni vse rešeno.

Minister Tomšič je dejal, da bo Slovenija kot nadomestek za Krško začela graditi savske elektrarne in plinske elektrarne; Andreas Wabl ter namestnik koroškega deželnega glavarja Zernatto pa sta poudarila, da mora Avstrija Sloveniji pri tem pomagati. „Pomoč je lahko tehnološka, strokovna ali pa v obliki toka“, je menil Šešerko.

Trd oreh pa bo očitno Hrvaška. Minister Udovičič meni, da je jedrska energija manj škodljiva kot sta kisli dež in ozon. Če pa želi Slovenija zapreti Krško, potem pa mora Hrvaški dati na-

domestni tok, in sicer kar 25 let, kot predvideva pogodba o gradnji JE Krško.

Franc Wakounig iz Krškega

Javna dvojezična šola v Celovcu že jeseni?

„Če ne — bolno otroke učili doma“ — plavi iniciativa

Iniciativa za javno dvojezično šolo v Celovcu je na posebni tiskovni konferenci jasno zahtevala, da dežela in občina prenehata z nečastnim taktiziranjem o pristojnosti. Do jeseni naj se pristojne oblasti odločijo, kje v Celovcu bo javna dvojezična šola, poskrbijo pa naj tudi za učitelje. Prijave dokazujejo, da potreba

VABILO

Vabimo na posvet slovenske mladine

Čas: sobota, 4. avgusta 1990, ob 14. uri

Kraj: gostilna SEHER Velinja vas

POSVETOVALI BI SE O NASLEDNJIH TEMAH:

- mladina v samostojnem slovenskem zastopstvu
- šolstvo: Nam zadostuje pouk slovenščine ali hočemo slovenski pouk?
- življenjska vrednost narečja
- Slovenci in zaščita narave
- praznik slovenske mladine?
- razno

Vabljeni so:

KDZ, SKSS, Klubi in študentje, KM, Podeželska mladina, Mlada KEL

Vablajo:

Zalka Kuchling, Saša Sturm, Matija Kampuš, Veronika Pietzka, Tone Starman in Albert Smrečnik

Samo Slovenija bo odločala o zaprtju JE Krško

Eden od prvih mednarodno zelo odmevnih korakov nove slovenske vlade je bila vsekar napoved, da do leta 1995 zaprejo jedrsko elektrarno (nuklearno) Krško. V sklopu razprav o češkoslovaških nuklearkah so se ponovno spomnili tudi slovenske, in kot kaže docela upravičeno. Ne samo, da stoji na potresni črti, tudi njena tehnična oprema in varnostne naprave ne odgovarjajo več sodobnim zahtevam.

V posebnem pogovoru z našim tednikom je podpredsednik slovenske vlade in visok funkcionar Zelenih Slovenije, dr. Leo Šešerko, zavzel stališče do tega vprašanja in do morebitne kontrole avstrijskih strokovnjakov; zakoličil pa je tudi stališče Slovenije v zvezi z vodno elektrarno na Golici/Koralpe, ki ogroža prebivalstvo slovenskih vasi in naselij Bistriški jarek, Muta, Radlje in Vuzenica (upoštevali smo le najožjo okolico elektrarne).

Dr. Šešerko pravi, da sta JE Bohunice in JE Krško primerljivi le v tem, da jedrska energija ni obvladljiva, nikakor pa ne, kar zadeva tehnične pomanjklivosti in povravnosti. Takoj, to je do konca leta 1990, bo slovenska vlada zaprla rudnik urana na Žirovskem vrhu. Podpredsednik vlade pa ne vidi potrebe, da bi morali avstrijski strokovnjaki pregledovati JE Krško, ker ima Slovenija sama pristojne strokovnjake, poleg tega pa delovanje nuklearke nadzira mednarodna atomska agencija na Dunaju. Za leto 1992 je predviden inšpekcijski pregled te agencije v slovenski nuklearki.

zaprtju JE Krško bodo odločali edino Slovenci. Obisk oz. sprejem Flemmingove v Krškem je po Šešerkovih besedah izraz dobre volje.

O hrvaških interesih v zvezi z JE Krško (Hrvaška je sograditelj in dobiva 50 % proizvedenega električnega toka) pa je podpredsednik slovenske vlade dejal, da imajo, po njegovem mnenju, že tudi Hrvatje zadržke do nuklearke. Pred letom 1992 bi Krško zaprla edino zaradi tehničnih zapletljajev ali v primeru če občina Krško ne bi več podaljšala roka za skladiščenje na območju nuklearke. In tako smo pri zelo pomembni točki dokončnih skladišč jedrskih odpadkov. Sedaj Slovenija in Hrvaška vzporedno iščeta možna mesta, vendar pa se Šešerko nagiba k rešitvi, da se jedrske odpadke skladišči na Hrvaškem; Slovenci imajo že nuklearno in rudnik urana. Slovenija tudi ne pride v poštev za tovrstno skladišče, ker je gosto poseljena in njena geološka sestava ni pripravna za sprejem sevajočega odpadka. Vprašanje skladišč pa mora biti rešeno najkasneje do leta 1992.

ogroža niti enega Avstrijca, pač pa neposredno več sto Slovencev. Jez, visok 90 metrov, stoji na potresno aktivnem področju. Že sama izbira kraja je vprašljiva. Omeniti pa je potrebno, da je strokovno ekspertizo za jez delal seizmološki zavod v Skopju, ki je na slabem glasu, češ, da v vsakem primeru daje ugodne ocene graditeljem in sicer brez potrebnih študij na modelu.

Izredno neugodna za Slovenijo je tudi pogodba in po kriterijih sedanje vlade absolutno ni več sprejemljiva. Zato Šešerko domneva, medtem se je to tudi že zgodilo, da bo slovenski parlament Avstriji predlagal, naj se jez ne napolni in da se problematična vprašanja, kot na primer odškodnina ter strah prebivalcev, ki živijo pod jezom, na novo preverjajo.

Na vprašanje, če bo dal pristanež za polnjenje, je podpredsednik dobesedno dejal: „Pod nobenim pogojem si nisem pripravljen naložiti moralnega bremena, da bi dal pristanež za polnjenje jezov in ogrozil cel kup človeških življenj.“ Torej, dokler obstaja možnost, da pride do nesreče, očitno ne bo pristanka. Sedaj je na potezi avstrijska stran. Če od svojih sosed zahteva, naj razumejo strah in skrbi avstrijskih državljanov, potem ista Avstrija ne sme niti za ped ogroziti ali ustrahovati svojih sosedov. To velja tudi v primeru Golice, pa čeprav ni tako „aktualna“ nevarnost kot JE Krško.

A nevarnost, naj bo vodna ali jedrska, ostane nevarnost!

Pripravil Franc Wakounig

1991 ljudsko glasovanje o zaprtju Krškega

Leta 1991 bo v Sloveniji, po sprejemu nove ustave, ljudsko glasovanje o vprašanju zaprtja JE Krško; Šešerko pričakuje, da bodo ljudje podprli predlog vlade, naj leta 1995 nuklearna elektrarna delovati. V primeru, da bo ljudstvo predlog zavrnilo, Šešerko celo dopušča možnost svojega odstopa. O

Tudi elektrarna na Golici problem!

Podoben problem kot JE Krško je za Slovenijo vodna elektrarna na Golici/Koralpe. Obe elektrarni po mnenju podpredsednika obremenjujeta globalno razmerje med Avstrijo in Jugoslavijo. O primeru Golice pri nas nič ne slišimo, kar je tudi razumljivo, saj jez stoji tik ob državni meji in ne

Pliberk: Topšport in Stefitz zaprla

Hud gospodarski udarec za občino Pliberk! Pred kratkim je zaprla vrata tovarna Topšport, ki je odpustila 10 delojemalcev. Zdaj pa je najavil stečaj podjetja tudi Ferdinand Stefitz; v njegovem podjetju je bilo zaposlenih 70 delojemalcev.

V stečaj firme Feste/Stefitz se je vmešal tudi državni tožilec, ki preverja pravilnost najave stečaja. Stefitz ima obveznosti v višini 90 milijonov šilingov, zara-

di česar je najavil stečaj. Njegov sin je menda pripravljen odkupiti tovarno. Firma Feste je šla že leta 1983 v stečaj, ustanovili pa so jo leta 1980.

Že julija pa je zaprla svoja vrata tovarna Topšport v Nonči vasi, kjer so izdelovali samo še delovne rokavice. Topšport, ki je še v 70. letih izdeloval smučarske rokavice za avstrijsko smučarsko reprezentanco, je odpustil 10 delojemalcev.

Kot vzrok za to potezo poslovodstvo navaja previsoke personalne stroške pri proizvodnji delovnih rokavic, ki so jih izvažali v Jugoslavijo (!).

Premier Peterle pri papežu in Andreottiju

Slovenski premier prof. Peterle nadaljuje z vrsto državnih obiskov v sosednjih državah. V ponedeljek, 30. julija, je obiskal Italijo in Vatikan, kjer se je srečal s papežem Janezom Pavlom II. in italijanskim ministrskim predsednikom Andreottijem. Prizadevanje za suverenost Slovenije je s tem doseglo visoko mednarodno priznanje; obisk je za krepitev statusa suverenosti izjemnega pomena.

Papež je Peterleta sprejel v svoji poletni rezidenci Castel Gandolfo in se izkazal kot dober poznavalec razmer. Središnji točki pogovora sta bili slovenska suverenost in papežev obisk v Sloveniji. Iz papeževih besed, da

za obisk še moli, pa je čutili, da še vedno obstajajo težave.

Andreotti je slovensko pot k suverenosti označil kot normalno in povsem primerom evropskemu razvoju. Izrazil je tudi pripravljenost podpreti prizadevanja Slovenije približati se evropskim institucijam. Premier Peterle je v pogovoru z Andreottijem posebej načel problem zaščitnega zakona za Slovence v Italiji in njegov osnutek ocenil kot nezadosten. Italijanski ministrski predsednik je obljubil, da bo Italija upoštevala slovenske pripombe. Proti večeru se je Peterle v Trevisu sestel z ministrom za promet, Berninijem in s predsedniki vlad severozahodnih dežel Italije:

Furlanije-Juljske krajine, Trentina in Južne Tirolske. Te dežele se vse bolj zavzemajo za samostojno gospodarsko in zunanjo politiko do Evrope in želijo Slovenijo in Hrvaško vključiti kot povsem enakovredni partnerici. Predsednik Peterle je tik po vrnitvi domov v pogovoru z našim tednikom načrte omenjenih dežel imenoval kot zelo zanimive, ker izhajajo predvsem iz načela regionalnega sodelovanja.

Lojze Peterle je obisk v Italiji ocenil kot izredno pomemben za Slovenijo, njeno suverenost in za vključevanje v pomembne in odločujoče evropske razvojne procese.

Franc Wakounig

OBČINSKA SEJA V ŠENTJAKOBU V ROŽU

Bo dobilo šolsko društvo „Südmark“ plebiscitno darilo v zahvalo za germanizacijo?

V ponedeljek, 30. julija 1990, je bila v Šentjakobu v Rožu občinska seja, ki je imela kar 26 točk dnevnega reda.

Razpravljali in sklepali so o cestni razsvetljavi do železniške postaje v Kotu. Na dnevnem redu je bila tudi točka o ustanovitvi in voljenju odbora za zadeve družin. Ta odbor je zakonito po- gojen. Vanj sta bila imenovana po dva člana socialistične, svobodnjaške in ljudske frakcije. Odbornik SGS Jozef Ottowitz je zastavil vprašanje, kaj je z zastopniki naše frakcije, ki tudi zastopa slovenske družine. Odbornik Reinhold Kropivnik (ÖVP) je podprl predlog, da pridejo v ta odbor tudi zastopniki slovenskih družin. Župan je nato odgovoril, da bodo frakcije o tem še razgovarjale in odgovor sporočili Socialno gospodarski skupnosti. Nadalje so sklepali tudi o razdelitvi občinskih lovišč na tri občinska lovišča in priključek lovišča (Jagdanschluß) v katastrski občini Podgorje na Bistrico v Rožu; ta razdelitev oz. zakupnina naj bi veljala od 1. 1. 1991 do leta 2000.

Obravnavali in sklepali so tudi o prvem dopolnilnem proračunu za redni občinski proračun za leto 1990, ki znaša šil. 7.380.000,—, ter o prvem dopolnilnem proračunu za izredni občinski proračun za leto 1990 v višini šil. 14.816.000,—. Najvažnejše postavke so med drugim nakup zemljišča šil. 1.600.000, prezidava občinske hiše 3.100.000, asfaltiranje cest ter 1.852.000 za ljudsko šolo v Področici.

Zadnji znesek je plebiscitno darilo zvezne vlade. Nadalje so sklepali tudi o izgradnji kolesarskih poti med vasjo Dravlje in Spodnjo Reko ter med Bistrico in Dragožicami. Ker pa so stroški za izgradnjo teh poti precej visoki, so sklenili, da zaprosijo Zvezno vlado za finančno pomoč. Potrdili so tudi subvencijo za nakup orgel v farni cerkvi v Podgorjah, ki znaša šil. 50.000,—. Nadalje so razpravljali tudi o spremembi občinskega sklepa z dne 9. 11. 1988 v zvezi z obračunom davka z zabave ob prireditvi „Miklova Zala“; od prvotno predpisanega davka šil. 96.000,— so po predložitvi ne-

prodanih vstopnic in po pogovoru s tajnikom SPZ dr. Malejem pristali na plačilo šil. 21.150,—, kar je takoj plačljivo.

Predlog SGS: plebiscitno darilo razdeliti pravično

K 15. točki dnevnega reda o uporabi plebiscitnega darila je Socialno gospodarska skupnost po § 41 odst. 2 AGO dala naslednji pismeni predlog: „Plebiscitno darilo Zvezne vlade v višini šil. 1.800.000 naj tržna občina Šentjakob v Rožu uporabi enakopravno:

a) za podporo gradnje nove ljudske šole v Področici;

b) za gradnjo novega dekliškega doma Zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu.

Utemeljitev: Po določilih avstrijske zvezne ustave (člen 14, odst. 6) so za ustanovitev in vzdrževanje javnih ljudskih šol pristojne občine.

Poslopje dosedanje ljudske šole v Področici ni v lasti občine temveč šolskega društva „Südmark“ in nikakor ne odgovarja prostorskim potrebam sodobne šolske vzgoje. Zato je za Področico neobhodno potrebna gradnja nove ljudske šole, ki mora tudi po organizacijski plati odgovarjati določilom zvezne ustave.

Tudi zavod šolskih sester je potreben podpore

Zavod šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu je s šolskim letom 1989/90 pričel s prvim letnikom višje strokovne šole za gospodarske poklice. Za naslednje šolsko leto je sprejetih že 30 novih učenk. Zato je potrebna izgradnja šolskih prostorov v dosedanjih internatskih prostorih in gradnja novega internata.

Ta predlog je prebral odbornik Jozef Ottowitz v slovensčini in nemščini; nato se je razvnela diskusija. Župan je trdil, da strokovna šola v Šentpetru ne spada v okvir šol, ki jih mora vzdrževati občina, marveč je to zadeva Zveze. Župan je tudi razložil, da

bodo zahtevali ekspertizo, ki bo pokazala, ali bodo šole „Südmarke“ sanirali ali pa bodo sezidali novo ljudsko šolo. Če bodo šole „Südmarke“ sanirali, potem bodo sklenili t. i. „Fruchtgenußvertrag“, s katero se bo morala „Südmarka“ odpovedati vmešavanju v zadeve šole, kar pomeni, da bodo imela vstop v šolo tudi vsa društva, kar doslej ni bilo mogoče. Iz vsega govoričenja je bilo razvidno, da se je župan izvijal na vse strani; samo dokončne uporabe plebiscitnega darila za šolo „Südmarke“ ni priznal — čeprav je bilo iz vrst drugih frakcij slišati, da gre samo za sanacijo šole „Südmarke“ in nikakor ne za gradnjo nove ljudske šole, ki bi bila last tržne občine Šentjakob.

Sticker: Sanacija ni rentabilna

Odbornik Jozef Sticker je poudaril, da je večina staršev šolo-obveznih otrok v Področici proti sanaciji stare šole, ker nikakor ne odgovarja sodobnim šolskim prostorom in ker bi bil še nadalje lastnik šole šolsko društvo „Südmark“. Odbornik Janežič je na vsak način zahteval delitev tega plebiscitnega darila v dve enaki vsoti, tako da bi tudi šola v Šentpetru dobila svoj del. Po izčrpani diskusiji o tej točki so dali prvi predlog občinskega sveta na glasovanje; proti je glasovala samo SGS. Ker pa je bil predlog Socialno gospodarske skupnosti prej naveden na dnevnem redu, se je moralo tudi o tem predlogu glasovati. Za predlog so glasovali odborniki Socialno gospodarske skupnosti, vse ostale frakcije pa so bile proti.

Socialno gospodarska skupnost je vložila še en predlog po § 41 AGO, v katerem predlaga, naj občinski svet sklene, da pri deželi Koroški zaprosi za dodelitev potrebnih finančnih sredstev v višini šil. 2.000.000,— za zavod šolskih sester v Šentpetru; sestre ta denar potrebujejo za gradnjo novega dekliškega doma ter za gradnjo razrednih in funkcionalnih prostorov za Višjo šolo za gospodarske poklice. Ob koncu se je župan predlog pre-

Občinski odborniki Socialne gospodarske skupnosti/Soziale Wirtschaftsgemeinschaft stavljajo po § 41 odst. 2 AGO k točki 15 dnevnega reda "posvet in sklepanje o uporabi plebiscitnega darila zvezne vlade sledeči

PREDLOG:

Plebiscitno darilo zvezne vlade v višini šil. 1.800.000,— naj tržna občina Šentjakob v R. uporabi enakopravno za
a) podporo gradnje nove ljudske šole v Področici;
b) gradnjo novega dekliškega doma zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu.

UTEMELJITEV:

Po določilih avstrijske zvezne ustave (člen 14, odst. 6) so za ustanovitev in vzdrževanje javnih ljudskih šol pristojne občine. Poslopje dosedanje ljudske šole v Področici ni v lasti občine temveč šolskega društva „Südmark“ in nikakor ne odgovarja prostorskim potrebam sodobne šolske vzgoje. Zato je za Področico neobhodno potrebna gradnja nove ljudske šole, ki tudi po organizacijski obliki odgovarja določilom avstrijske zvezne ustave. Zavod šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu s šolskim letom 1989/90 pričel s prvim letnikom višje strokovne šole za gospodarske poklice. Za naslednje šolsko leto je sprejetih že nad 30 novih učenk. Zato je potrebna izgradnja šolskih prostorov v dosedanjih internatskih prostorih in gradnja novega internata.

bral in ga dal v obravnavo občinskemu predstojništvu.

Med drugim so obravnavali tudi o pogodbi (Konsulententvertrag), sklenjeni med tržno občino Šentjakob ter gopsodom Kurtom Stefanom iz Podgorij, za izdelavo turističnega koncepta za občino Šentjakob v Rožu. Delo naj bi se časovno omejilo od 1. 7. 1990 do 30. 9. 1990 in od 1. 2. 1991 do 28. 2. 1991. Honorar za to delo naj bi znašal šil. 60.000,—, potni stroški pa bodo najbrž znašali šil. 10.000,—. Nadalje je bila sprejeta tudi odredba o tržnem redu za tržno občino Šentjakob v Rožu. Sprejeli so tudi sklep o nakupu hladilnice (Kühlzentrale) za mrtvaško vežico v Šentjakobu, v znesku šil. 91.220,—. V svojem poročilu je župan povedal, da tržna občina Šentjakob doslej še ni dobila deželnega plebiscitnega darila, medtem ko je dobil samostan v Dobrli vasi že 35 milijonov, za Peco pa se je že dodelilo 15 milijonov, nekaj milijonov pa je šlo za turizem in ceste v Podjunji; tako je ostalo samo še šil. 10.000.000. Deželna vlada je obljubila, da bo to stvar še enkrat obravnavala.

Umrl je bivši zvezni kancler dr. Bruno Kreisky

Bivši avstrijski zvezni kancler dr. Bruno Kreisky je umrl preteklo nedeljo na Dunaju v 80. letu starosti. Kreisky je bil od leta 1970 do leta 1983 zvezni kancler in je sodil med najuglednejše avstrijske politike povojne dobe ne le v Avstriji temveč tudi v svetu.

Bruno Kreisky se je rodil 22. januarja 1911 na Dunaju. Njegovi starši so bili židovskega pokolenja. Od svojih študijskih let je bil Bruno Kreisky tesno povezan s socialno demokracijo, kateri je posvetil največji del svojega življenja.

Pripravil Silvo Kumer

Leta 1938 ga je zaprl Gestapo, po petih mesecih zapora je moral emigrirati na Švedsko, od koder se je vrnil leta 1949 zopet v Avstrijo, kjer je bil kot uradnik zunanjega ministrstva svetovalec tedanjega zveznega predsednika Teodorja Körnerja. Leta 1959 je postal Kreisky zunanji minister; od leta 1970 do leta 1983 pa je bil zvezni kancler. Na tem mestu je imel precej opraviti tudi z vprašanjem avstrijskih narodnosti, posebno še z vprašanjem koroških Slovencev.

Leta 1985 je v intervjuju za Naš tednik razložil svoje stališče o nekaterih vprašanih v zvezi z reševanjem manjšinske politike. V intervjuju je poskušal trezno oceniti dejanski razvoj, ki vsekakor ni bil v zadovoljstvo koroških Slovencev; le-ti so od zveznega kanclerja marsikdaj pričakovali

več trdnosti nasproti koroškemu tristrankarskemu paktu.

Posebni mejniki v manjšinski politiki zveznega kanclerja so bili preštevanje manjšine, zakon o narodnih skupnostih ter „Ortstafelstrum“.

Izvečki iz intervjuja bivšega zveznega kanclerja Kreiskega z Jankom Kulmeschem ob 30-letnici podpisa državne pogodbe, maja 1985:

Kreisky o „Ortstafelsturmu“

Der Ortstafelstreit war für mich jedenfalls etwas vollkommen Unverständliches und die jetzige Regelung ist für mich ein Kompromiß, den ich akzeptiert habe. Dieser Ortstafelstreit kann doch nur die eine Begründung gehabt haben, daß einige gedacht haben, ein Ort mit einem slowenischen Namen sei bereits ein Stück Sloweniens. Man muß ja immer wieder versuchen, sich auch den Standpunkt der anderen zu erklären. Trotzdem bin ich der Meinung, eine gewisse Großzügigkeit wäre hier zweckmäßiger gewesen — schon deshalb, weil in der Zwischenzeit die Grenzen zwischen Österreich und Jugoslawien voll und eindeutig abgesteckt und anerkannt sind. Und zwar in einem der Verträge, die ich mit Popovič geschlossen habe. Und ich kenne keinen Zeitpunkt, in der Jugoslawien wieder Gebietsansprüche gestellt hätte.

O izpolnitvi člena 7 ADP

Mir scheint diese Sache kompliziert zu sein und sage ganz offen, am liebsten wäre mir, wenn ein Zustand herrschen würde, wo die Minderheit das Gefühl hätte, daß sie eine volle Entfaltungsmöglichkeit hat.

O svojih prvih stikih s koroškimi Slovenci

Im Zusammenhang mit den Verhandlungen über den Staatsvertrag habe ich entdeckt, daß der Riß zwischen Jugoslawien und der Sowjetunion uns eigentlich zugute kommt.

Za časa „Ortstafelsturmu“ je bil Kreisky tudi v Celovcu, kjer so pred Delavsko zbornico zahtevali nacionalni demonstranti, naj zapusti kancler Delavsko zbornico pri zadnjih vratih. Kreisky tega ni storil: „Ein Kanzler verläßt das Haus nicht durch die Hintertür“, je bila njegova izjava.

Nun haben wir diese Minderheitenschutzbestimmungen, von denen die Slowenen behaupten, daß sie nicht in voller Übereinstimmung mit dem Geist des Staatsvertrages erfüllt.

Ich glaube, es müßte genügen, wenn man eine gewisse Großzügigkeit an den Tag legen würde. Es gibt ja eh viele Ämter, für die sich die Slowenen nicht interessieren. Ich bin der Meinung, daß sich die Slowenen interessieren, z. B. Zollbeamte zu werden.

O preštevanju manjšin

Ich würde schon sagen, daß die Minderheitenfeststellung für die damalige Zeit notwendig war. Aber sie ergibt nicht das absoluteste Bild der echten Verhältnisse, weil sich die Menschen eben sehr oft von subjektiven Gründen leiten lassen.

Ich war von der Minderheitenfeststellung vom Anfang an nicht sehr begeistert und habe gesagt, man solle doch die Leute in Ruhe lassen. Aber ich bin einer Kärntner Einheitsfront gegenübergestanden, war konfrontiert mit einer ÖVP-Forderung und haben letzten Endes dem zugestimmt. Lieber wäre mir gewesen,

man hätte das getan, was man tun muß.

O Haiderjevem prizadevanju o manjšinskem vprašanju

Haider engagiert sich aus demselben Grund, warum er die lächerliche Äußerung getan hat, wenn es eine echte Nazinachfolgepartei geben würde, so wäre das die stärkste Partei Österreichs. Ich wurde damit auch in Amerika konfrontiert. Haider konnte dies nur gesagt haben, weil er sich damit eine gewisse Stärkung seiner Gefolgschaft erwartet. Und so macht er es auch mit Minderheiten: er wühlt diese Frage ununterbrochen auf, um diejenigen, die sich dadurch angesprochen fühlen, zu gewinnen. Innerlich ist ihm die Minderheitenfrage wahrscheinlich wurscht.

O možnostih, kako v prihodnje reševati narodnostna vprašanja

Ich habe da eine praktische Lösung gewählt und habe gesagt: Setz ma uns am, sags ma jetzt, was sind eure Forderungen und versuchen wir sie Schritt für Schritt zu erfüllen. Ich würde das immer noch für den besten Weg halten, den man beibehalten soll.

Bruno Kreisky je kot zvezni kancler vodil številna pogajanja med vlado in zastopniki koroških Slovencev. (V ozadju: mag. Filip Warasch, dr. Matevž Grilc in Karel Smolle)

Jezikovni tečaji nemščine pri Mohorjevi

Udeleženci prvega tečaja nemščine, ki poteka v okviru programa „Sprachferien Hermagoras 1990“.

Foto: A. Starman

Pri Mohorjevi že od nekdanj posvečajo posebno pozornost vzgoji in izobraževanju mladine. Ob izkušnjah, ki so jih pridobili ob pripravi tečajev slovenščine za otroke slovenskih izseljencev v Ameriki, so se letos odločili, da tovrstno dejavnost razširijo tudi na organiziranje tečajev nemščine za mladino iz različnih evropskih dežel. Teh jezikovnih počitnic, ki potekajo v treh tritedenskih terminih od 1. julija do 31. avgusta, se bo letos udeležilo skupno prek 230 otrok, starih 12 do 18 let. Udeleženci tečaja so nastanjeni v Modestovem domu,

kjer je poskrbljeno tudi za popoldanske dejavnosti pod nadzorom vzgojiteljev.

Pouk nemščine je po najsoodobnejših didaktičnih načelih pripravila skupina mladih profesorjev, ki imajo že izkušnje s poučevanjem nemščine kot tujega jezika. Spoznavanje Koroške zakrožuje tudi vrsta izletov in obiskov raznih naravnih in kulturnih znamenitosti. Širok odmev, na katerega je Mohorjeva naletela ob pripravi letošnjih jezikovnih počitnic, je lepa vzpodbuda za nadaljnje delo na tem področju.

B. U.

Godba na pihala v Šmihelu: Srečanje s pihalnimi orkestri Gorenjske, Štajerske in Dolenjske

V soboto, 30. junija, se je Društvo godba na pihala Šmihel na povabilo Zveze kulturnih organizacij občine Jesenice udeležilo srečanja pihalnih orkestrov Gorenjske. V veliki športni dvorani Jeseniških železarjev se je zbralo 8 godb iz vse Gorenjske, katere so v skupnem koncertu predstavile svoje repertoarje ter s svojim znanjem navdušile številno publiko. Kot edina godba iz zamejstva je bila Godba na pihala Šmihel deležna posebne pozornosti. Po končanem koncertu smo se v prijetnem vzdušju, ob jedači in pijači, spoznavali in sklepali nova prijateljstva.

V nedeljo, 8. julija, pa je naša godba že tretjič gostovala v Ločah pri Brežicah na spodnjem Štajerskem, kjer so pripravili veliko slavlje ob 70-letnici gasilske godbe na pihala Loče. Za ta praznik so povabili kar 12 pihalnih orkestrov z Dolenjskega in

Štajerskega ter šmihelsko Društvo godba na pihala.

Na srečanju v Ločah, kjer je sodelovalo nad 500 muzikantov, smo spoznali mnogo novih prijateljev ter sklenili, da se bomo še večkrat srečali in poglobljali prijateljske stike.

Društvo godba na pihala Šmihel pa ne goji le tradicionalne godbe na pihala, marveč je letos ustanovilo svojo Big-Band. Ta se je prvič predstavila na pomladnem koncertu v Pliberku. V četrtek, 2. avgusta, pa bodo sodelovali na prireditvi SPD „Srce“ v Dobrli vasi.

Vabimo vse glasbenike širom po Koroški, da se vključijo v naše društvo in sodelujejo z nami. Posebej vabimo učence in absolvente glasbene šole, da se nam pridružijo.

Javite se na naslov: Društvo godba na pihala, 9143 Šmihel 7.

Čestitamo

Tanja Sienčnik iz Dobrle vasi je pred nedavnim na dunajski univerzi uspešno zaključila študij živinozdravstva. Mladi živinozdravnici iskreno čestitamo in ji želimo mnogo uspeha in veselja v poklicu!

Pred kratkim sta si v romarski cerkvi v Nonči vasi obljubila večno zvestobo Veronika Riedl in mag. Andi Germ, oba iz Nonče vasi. Novoročencema iskreno čestitamo in jima želimo obilo sreče in božjega blagoslova in njuni skupni življenjski poti!

Petru Trampuschu in njegovi izvoljenki Renati vse najboljše na skupni življenjski poti!

Williju in Aški Ošina vse najboljše na skupni življenjski poti!

V soboto bosta stopila pred poročni oltar Gottfried Hajnžič in Marija Kezar. Na skupni življenjski poti vse najboljše!

Gretki Možina iz Doba pri Pliberku in Seppiju Jeniču z Letine pri Šmihelu se je te dni rodila hči, ki jo bosta krstila na ime Natalie. Srečnima staršema iskreno čestitamo, novi zemljanki pa želimo vse najboljše na življenjski poti!

Svojo 80-letnico v Celovcu praznuje Mici Valentin. Pristrčne čestitke in še mnoga leta!

Društvo upokojencev v Šentjakobu čestita svojim članom Francu

Kuežniku, Terezi Obilčnik, Nani Prantner in Hanziju Dissingerju za osebne praznike.

Na Blatu pri Pliberku obhaja svoj 75. rojstni dan Kristina Flödl. Iskrene čestitke ob jubileju!

Društvo upokojencev Podjuna čestita svojim članom Mariji in Ani Partelj, Ljudmili Sienčnik in Janezu Kuchlingu.

Na Proboju obhaja svojo 60-letnico Marta Plesnik. Iskrene čestitke!

Žnidarjevi mami v Pribli vasi vse najboljše ob 80-letnici!

Na Zgornjih Jezercih pri Vrbi praznuje Ana Lukan 75-letnico življenja. Vse najboljše tudi v bodoče!

Pred kratkim je svoj 80. rojstni dan obhajala Kristina Spitz, pd. Privaznikova mama, v Štebnu pri Globasnici. Že iz mladostnih let je vnetja pevka. Več kot 65 let je članica cerkvenega zbora v Štebnu. Izvira iz Konradove družine, kjer se je veliko prepevalo. Tako je desetletja pela pri mešanem družinskem kvartetu Konrad-Petjak, ki je nastopal na mnogih prireditvah in v Radiu Celovec. Zvesti članici je prišlo ob visokem jubileju čestitat SPD „Edinost“ Šteben; društveni moški zbor „Franc Leder-Lesičjak“ pa ji je zapel vrsto domačih pesmi. Želimo ji še mnogo zdravih let! H. W.

Zopet lep uspeh Glasbene šole

21. in 22. julija 1990 je bilo mednarodno tekmovanje harmonikarjev v Camalo blizu Benetk. Na tem tekmovanju je sodelovala tudi Slovenska glasbena šola na Koroškem. Marko Kassl, učenec Majde Golob, je na tem tekmovanju dosegel osem od desetih možnih točk in s tem osvojil tretje mesto v kategoriji C. Isti učenec je že meseca aprila sodeloval na tekmovanju deželnih glasbenih šol na Koroškem in prejel prvo nagrado. Ponovni uspeh v Italiji je dokaz, da se je Slovenska glasbena šola na Koroškem enakovredno vključila v glasbeno dogajanje evropskih dežel. Učencu Marku Kasslu in učiteljici Majdi Golob iskreno čestitamo! GŠ

Dvojezični kažipot v Selah — Naš fotograf, Marjan Fera, je iz Sel na uredništvo prinesel precej slik, ki dokumentirajo dvojezičnost Sel. Naj o tem spregovori tale slika.

18. avgusta 1990, ob 10.30

Srečanje treh dežel na Višarjah

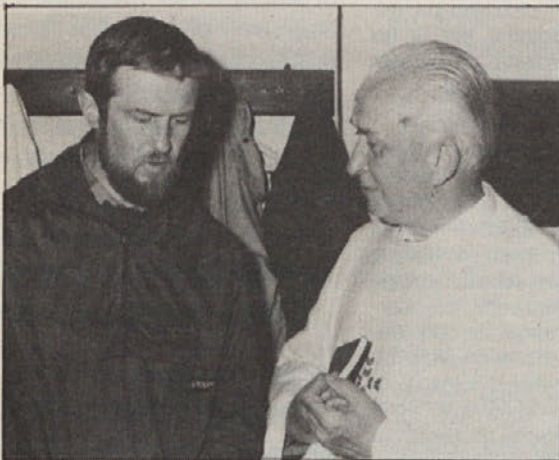
V soboto, 18. avgusta, se bodo na Višarjah zbrali verniki iz Slovenije, Koroške in Furlanije-Julijske krajine. Skupno z videmskim nadškofom Alfredom Battistijem, ljubljanskim nadškofom Alojzijem Šuštarjem in krškim škofom Egonom Kapellarijem bodo ob 10.30 obhajali bogoslužje v štirih jezikih: v italijanščini, furlanščini, slovenščini in nemščini.

Geslo letošnjega romanja je: Marija, mati skupnega

doma evropskih ljudstev.

Dosedanje postaje romanj, ki združujejo več narodov, so bile: Višarje, Centa, Gospa Sveta, Krka in Brezje.

Svete Višarje so romarska pot v Italiji, ki leži na tromeji med Jugoslavijo, Avstrijo in Italijo. Na goro vozi posodobljena žičnica, ki v eni uri na vrh lahko pripelje do 700 romarjev. Cena je 7000 lir (šil. 70,—). Cilj romarske poti lahko dosežete tudi peš, in sicer po dveh urah hoje.

Ministrski predsednik Lojze Peterle rad zahaja na Višarje. Lani se je udeležil srečanja Slovencev z vsega sveta. Na sliki ga vidite z župnikom Vinkom Žakljem.

Foto: Gotthardt

Žegnanje na Veškem stanu

Kot vsako leto je bilo tudi letos žegnanje na Veškem stanu pravi ljudski praznik Podjune. Predsednik planinske zadruga Franc Fera je domačinom sporočil novico, da je odslej na Veškem stanu možno točiti tudi pijačo in ponuditi domačinom in letoviščarjem okrepčilo. Mnogo ljudi iz vseh krajev Podjune pa tudi z drugih krajev se je zbralo na god sv. Ane na Veškem stanu. Zaradi vročine je navzočim še posebej teknila pijača in jedača.

Množica ljudi pred kapelo na Veškem stanu

Kotmara vas: † Eli Pack

Po dolgotrajni, hudi boleznij je v petek, 27. julija, pri elizabetinkah v Celovcu umrla komaj 50-letna Eli Pack iz Trabe-sinj pri Kotmari vasi.

Pogreb je bil v sredo, 1. avgusta. Možu Joziju, hčeri Magdi z družino, sinoma Jožku in Andreju, materi in vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje! Naj počiva v miru! Daljše poročilo bomo objavili v naslednji številki NT.

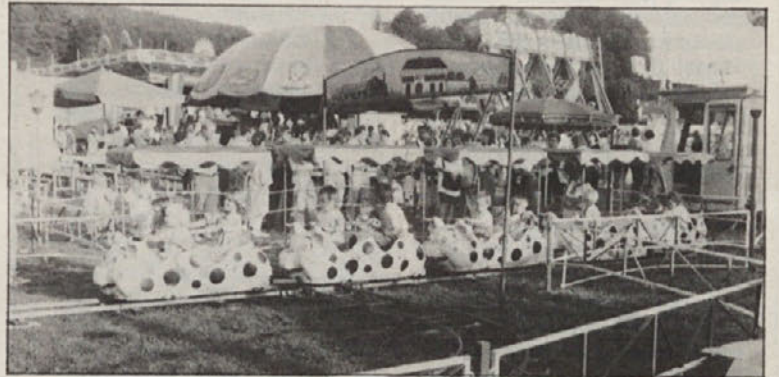
Pliberški „jormak“ bo letos suh

Suha na letošnjem pliberškem „jormaku“ naj ne bi bila grla obiskovalcev, ampak noge. Znamenitega blata na „jormaku“ v prihodnje ne bo več; pliberški občinski svet je namreč dal zgraditi gramozne ceste, ki bodo tudi v primeru dežja zagotavljale neovirano hojo po „jormaku“.

V preteklosti so obiskovalci jormaka neštetokrat gazili s škornji do kolen po blatu, kar je bilo konec koncev tudi ena od

značilnosti „jormaka“. Velike težave pa so imeli seveda oni, ki so razstavljali na „jormaku“ in s svojimi vozili vedno znova obtičali v blatu.

Mestna občina Pliberk je investirala v nove gramozne ceste milijon šilingov, ki naj bi se obrestovali z večjim številom obiskovalcev. Pliberški „jormak“ je vsako leto v prvem tednu septembra, letos 1., 2. in 3. septembra.

Pliberški „jormak“ bo letos neodvisen od vremena; zgradili so gramozne ceste.

Koroške počitnice ob učenju jezikov

Latinščina, nemščina, slovenščina

V Domu v Tinjah so bile v tednu od 21. do 28. julija Feriae latinae in Slovenske počitnice. V Slomškovem domu v Celovcu pa so se dekleta iz Slovenije, ki nameravajo obiskovati šolo šolskih sester v Šentpetru, tri tedne posvečala nemškemu jeziku. Ob napornem delu je bilo tudi dovolj časa za sproščeno kramljanje in spoznavanje koroških znamenitosti.

Mag. Miha Urbinc je tudi letos udeležencem Slovenskih počitnic razkril lepote slovenskega jezika, drugega deželnega jezika na Koroškem.

Foto: Perne

„Nužejevo žegnanje“ letos zopet uspelo

Kot že vsa leta, so se tudi letos Selani med seboj pomerili v nogometu. Ta turnir je postal že tradicionalen, saj ga prirejamo že 10 let. Nastopi moštev so pokazali izenačeno moč in to na precej visokem nivoju.

Selani pa niso dokazali svojih zmogljivosti le na športni ravni, temveč tudi na družabni. Posebna zahvala velja vsem, ki so prostovoljno pomagali in nesebično poskrbeli za pijačo in jedačo. Turnir so spremljali tudi domači župan Berti Wassner, ki je celo sam igral, domači župnik Mirko Rakounig ter

župnik Drobnič. Naš „Nuža“ pa je poskrbel za prijetno zabavo. Zato se imenuje ta turnir tudi „Nužejevo žegnanje“.

Moštva so se takole razvrstila: 1. Dinamo Borovnica, 2. FC Škrbina, 3. Inter-Beton Cerkev, 4. Dampf-Sajda.

Ob koncu bi se rad zahvalil še vsem tistim, ki so nas podprli s pokali oz. pijačo. To so: gostilna Malle, Kristijan Ogris, Walter in Maksi Rakushek, podjetje Rausch, župan Berti Wassner ter Hanzi Wieser iz Bajdiš.

Fridl Mak

PIŠE MAG. JANKO KULMESCH

Napoved kandidature KEL v državni zbor:

Veliko zagat, malo izgledov

Na začetku svojega pri-spevka bi rad poudaril: veseli me, da je NT pozval k široki diskusiji o (ne)smislu samostojne kandidature KEL v naslednji državni zbor. Upam le, da poziv ni bil zaman. Zagata, v kateri se tokrat nahajamo, je zares hudičeva. Hudičeva zlasti še za trdne zagovornike samostojnih volilnih nastopov narodne skupnosti.

Z mnogimi od njih sem se v zadnjih dneh pogovarjal, kako naj postopamo 7. oktobra. Več kot 90 odstotkov je tokrat do lastne kandidature zavzelo kritično, odklonilno stališče. To zagato oz. strah pred programiranim neuspehom je najbolj drastično izrazil nek občinski odbornik KEL, znan kot dolgoletni ter vneti zagovornik samostojnega političnega zastopstva. Vprašal je: „Zakaj vsaj enkrat ne bi smeli voliti SPO?“

Glavni argumenti, katere naštevajo nasprotniki samostojne kandidature KEL pri bližajočih se državnoborskih volitvah, so:

● Možnost, da bi tokrat prišli v državni zbor, je „minus 100 procentov“.

● Če naši ljudje že v naprej vedo, da ni te možnosti, temu primerno tudi volijo. To se npr. vidi pri državnoborskih volitvah, kjer je podpora KEL, v primeru z občinskimi, precej šibkejša.

● Škoda denarja. Tam, kjer ga bi potrebovali, npr. za občinske časopise, ga celovška centrala nima, za neizgledno kandidaturu oz. dragi volilni boj pa ga ima.

● Drugo leto bodo občinske volitve. Pričakovani volilni poraz KEL bo našim občinskim odbornikom škodoval, ne bo jih pa motiviral.

● Včasih kot pripadnik KEL res ne veš, kaj si. Enkrat naj bi bil samostojen, drugič alternativen, enkrat zelen, drugič spet samostojen. In prihodnjič?

Ti argumenti ne zvenijo nelo-gično. Najmanj pa je, da jih moramo jemati resno. Zlasti še, če pridejo od ljudi, ki imajo do večinskih strank odklonilen odnos, ki že desetletja sodelujejo v samostojnem volilnem

gibanju in brez katerih bi samostojno politično nastopanje bilo na vsak način obsojono na neuspeh.

Dejansko KEL že dalj časa stagnira oz. nazaduje, ker nima izgleda za mandat. Dejansko je tako, da celovška centrala za občinske časopise (in druge krvavo potrebne reči) nima denarja in bi se morali v še večji meri zavedati potrebe po smotrni uporabi finančnih sredstev. Dejansko volilni poraz KEL ne more biti nekaj mesecev pred občinskimi volitvami v oporo Enotnim listam. Se bodo po morebitnem nazadovanju naših glasov pri občinskih volitvah umivali v celovških centralah roke kot Poncij Pilat?

Bilo pa bi tudi napačno, če bi brez vseh pomislekov ignorirali tiste, ki zagovarjajo samostojen nastop KEL. Njihovo pričakovanje je veliko — bila naj bi to prva večja ljudska podpora v zahtevi po stalnem vseavstrijskem manjšinskem poslancu v dunajskem parlamentu. Toda kaj, če 7. oktobra te „večje ljudske podpore“ kljub temu ne bo? Če se bi izkazalo, da je bila kandidatura KEL kontraproduktivna?

Drugo vprašanje, ki ga postavljajo zagovorniki samostojne kandidature, pa se glasi: In kakšna naj bi bila alternativa? Vprašanje, na katerega ni lahko najti odgovora, a ga bo treba.

Kako priti iz te dileme? Najmanj, kar potrebujemo, je čim večja udeležba na državnoborskih volitvah pa KEL sama nima možnosti, da bi dobila svojega poslanca. Zato naj jeseni ne kandidiraj!

Bistvenega pomena je zavediti se svojih demokratičnih pravic. Še posebej, ko je treba najti odločitve, ki jih ne bi smeli skuhati samo nekateri celovški odborniki ali pa celo neka posamezna oseba.

Pripravil Silvo Kumer

Jože Blažej, Letina:

1. Lastno zastopstvo narodnih skupnosti v državnem in deželnem parlamentu je zelo pomembno; za to se je treba zavzemati!

2. V trenutnem položaju se mi ne zdi smiselno kandidirati z lastno listo na državnoborskih volitvah, ker ne bi bilo uspeha. Trud in denarna sredstva lahko vložimo bolje. Tu mislim predvsem na učenje slovenščine na podeželju in druge projekte.

Janez Lipnik, Škocijan:

1. Narodne skupine potrebujejo astnega zastopnika v deželnem in državnem zboru; seveda mora ta zastopnik tudi kaj napraviti za narodne skupnosti.

2. V trenutnem položaju pa naj KEL ne bi kandidirala, ker bi ne imela volilnega uspeha; za mandat je potrebno preveč glasov!

Janez Kuchling, Štriholče:

1. Ravno ob delovanju našega poslanca Smolleja smo videli, kako pomemben je lastni zastopnik v parlamentu. Zato sem mnenja, da morajo imeti manjšine avtomatično zastopnika v državnem in deželnem zboru.

2. Lastna kandidatura pri naslednjih državnoborskih volitvah bi lahko dala tej zahtevi gotovo precej teže, ki pa je odvisna od volilnega uspeha. Realnih možnosti za mandat ni, zato bo gotovo mnogo volilcev mnenja, da je to „stran vržen“ glas. Zato mislim, da v trenutnem položaju ne bi bilo smiselno kandidirati.

Matevž Wakounig, Sveče:

1. Lastni zastopnik v deželnem zboru bi nam zelo koristil, enako v parlamentu.

2. Lastna kandidatura KEL ima smisel za deželni zbor. Pri državnoborskih volitvah pa KEL sama nima možnosti, da bi dobila svojega poslanca. Zato naj jeseni ne kandidiraj!

Peter Korpič, Kršna vas:

1. Na vsak način potrebujejo narodne skupnosti lastnega zastopnika v parlamentu in tudi v deželnem zboru, ker le prizadet človek lahko deluje z vso vnemo; tak človek ima potrebne informacije in zaledje v narodni skupnosti.

2. Kdor si ničesar ne upa, tudi nikoli ne bo ničesar dosegel. Goto-vo je taka kandidatura tvegana zadeva, saj je možen tudi poraz, ki bi nikakor ne bil v podporo zahtevi po lastnem zastopniku v parlamentu. Toda, kdo je kdajkoli mislil, da bo prišel Smolle v parlament?

Mag. Mirko Oraže, Semi-slavče:

1. Podpiram zahtevo po lastnih zastopnikih v parlamentu in deželnem zboru.

2. Doslejšnja oblika sodelovanja med narodnimi skupnostmi in Zelenimi, ki so jim nudili avtonomni mandat, je bila idealna. Lastna

KEL V PARLAMENT vse manjšine enotne ?

Ali naj KEL 7. oktobra samostojno kandidira za parlament?

Deželno vodstvo Koroške enotne liste bo 19. avgusta na deželnem zborovanju predlagalo samostojno kandidaturu pri državnoborskih volitvah, ki bodo 7. oktobra letos.

Deželno vodstvo KEL utemeljuje samostojno kandidaturu s tem, da bi le-ta pomenila krepitev zahteve po spremembi volilnega reda v smeri, da bi bilo tudi avstrijskim narodnim skupinam omogočeno avtonomno zastopstvo v državnem in deželnem zboru, podobno kot v obstoječih ustanovah v nekaterih sosednjih državah. Diskusija o smislu samostojne kandidature 7. oktobra je izzvala že mnogo razprav; nasprotniki samostojne kandidature navajajo kot protargument majhne možnosti za uspešen izid, saj bi KEL samo na Koroškem potrebovala pribl. 25.000 volilcev.

Zato smo se odločili, da v tej številki NT napravimo neke vrste javno razpravo. Poslovoedeči tajnik KEL mag. Rudi Vouk v svojem članku navaja vzroke in pomen kandidature, mag. Janko Kulmesch pa navaja pomisleke.

O tem smo povprašali tudi nekaj ljudi in jim postavili dve vprašanji:

1. Ali je potreben lastni zastopnik narodnih skupnosti v parlamentu in deželnem zboru?

2. Se Vam zdi v trenutnem položaju samostojna vseavstrijska kandidatura KEL 7. oktobra smiselna?

kandidatura KEL za državni zbor pa bi imela smisel le, če sodelujejo tudi vse ostale manjšine v Avstriji. Vprašanje pa je, ali bo KEL uspela, ko nima zastopnika niti v deželnem zboru.

Marija Stern, Stara vas:

1. Lastne zastopnike v deželnem in državnem zboru na vsak način potrebujemo.

2. Brez podpore Zelenih samostojna kandidatura KEL oktobra ne bi imela smisla, ker enostavno ni možno realno računati z volilnim uspehom. Potrebna bi bilo preveč truda, ki ne bi bil poplačan.

Marija Hedenik, Velinja vas:

1. Na vsak način potrebujemo lastne zastopnike v parlamentu in deželnem zboru. Vse govori za tako rešitev.

2. Popolna lastna kandidatura KEL za državni zbor oktobra ne bi imela smisla. Argument, da bi bila to podpora zahtevi za lasten mandat, v danem položaju ni dovolj močan; nevarnost neuspeha je prevelika!

Franc Wutti, Ločilo:

1. Velika škoda je, da od jeseni naprej ne bomo več imeli svojega zastopnika v parlamentu. Potrebovali pa bi ga tudi v deželnem zboru.

2. Po moje ni pametno, da o lastni kandidaturi sploh razmišljamo. Škoda bi bilo truda in energije, ki jo na drugi strani nujno potrebuje-

mo za naše narodno delo.

Sigi Stropnik, Libuče:

1. Narodne skupnosti bi morale imeti svoje zastopnike v parlamentu in deželnem zboru, to pa ne glede na številčno moč.

2. Vprašanje samostojne kandidature pri državnoborskih volitvah letos oktobra pa bo treba temeljito premisliti. Volilni neuspeh bi pomenil precejšnjo škodo, pa čeprav bi skušali utemeljevati samostojni volilni nastop kot edino možno alternativo.

Peter Hribernik, Žihpolje:

1. Lastni zastopniki v deželnem in državnem zboru bi bili velikega pomena.

2. Če vidimo lastno kandidaturu v luči, ki naj služi podpori zahtevi po lastnih zastopnikih narodnih skupin v parlamentu, sem za kandidaturu. To bi nam mogoče lahko pomagalo doseči cilj — imeti lastnega zastopnika v parlamentu, ne glede na številčno moč narodne skupnosti.

Peter Novak, Malence:

1. Jasno je, da nam bi zastopnik v deželnem in državnem zboru lahko mnogo pomagal, zato ga tudi potrebujemo.

2. Lastna kandidatura letos oktobra bi pomenila nepotrebno trošenje energije in finančnih sredstev. Bolj pametno bi bilo čas vložiti v pogajanja za lastnega za-

stopnika narodnih skupin v parlamentu oz. deželnem zboru.

Valentin Čertov, Sele-Srednji kot:

1. Koroški Slovenec v parlamentu in deželnem zboru lahko zelo veliko naredi za našo narodno skupnost.

2. Nima smisla. To pa zato, ker je KEL premajhna skupina, ki nima niti teoretično možnosti, da bi prišla v parlament. Kandidirati samo zato, da bo KEL videti na volilnem listu, pa sploh nima smisla. Premalo glasov bi bilo in tisti, ki bi KEL volili, bi bili po volitvah razočarani. Bolje je, da se ta energija in denar, ki bi bila potrebna za samostojno kandidaturu, uporabi bolj učinkovito za narodno delo na Koroškem.

Erika Muri, Kotmara vas:

1. Na vsak način potrebujemo svojega zastopnika v parlamentu, prav tako v deželnem zboru.

2. KEL naj na vsak način kandidira, ker je to edina alternativa. Zeleni nas nočejo več, druge stranke pa tudi nimajo zanimanja za narodne skupnosti. Z lastno kandidaturu bi podčrtali našo zahtevo po lastnem parlamentarcu.

Ernst Piček, Holbiče:

1. Lastnega zastopnika v parlamentu in deželnem zboru vsekakor potrebujemo.

2. Lastno kandidaturu bi bilo potrebno res dosledno premisliti, ker ni izgleda na uspeh. Mislim celo, da je brezsmiselna in nepotrebna potratna denarja. Na deželni ravni je položaj seveda drugačen.

Martin Pandel, Dobrla vas:

1. Ni dvoma, da je samostojen zastopnik narodnih skupin posebnega pomena, to smo videli že ob delu poslanca Smolleja.

2. Jaz sem vedno bil zagovornik samostojne kandidature, če je potrebno tudi na državnoborskih volitvah, kjer se lahko predstavimo javnosti kot subjekt in podčrtamo zahtevo po lastnem zastopniku v parlamentu.

Hanzi Dragaschnig, Kostanje:

1. Šele ko smo dobili lastnega človeka v parlament, je širša javnost postala pozorna na nas, precej se je premaknilo na boljše.

2. Prednosti in pomisleke samostojne kandidature bo potrebno temeljito diskutirati v vseh gremijih in šele potem odločiti.

PIŠE MAG. RUDI VOUK

Kandidatura kot znak prihodnosti

Ko so na Koroškem s spremembo volilnega reda razkosali dvojezično ozemlje na tri dele, se je predsedstvo KEL leta 1979, ker ni imelo upanja na uspeh, hotelo odpovedati kandidaturi na deželnozbornih volitvah. Baza KEL je odločila drugače. Res je sicer, da smo v primerjavi z letom 1975 izgubili dobro tretjino glasov. Toda, ker smo kljub temu, da ni bilo upanja, da bi uspeli, kandidirali, smo ostali strnjena stranka, ki je pozneje postala enakovredna partner sprva Alternativni listi in pozneje Zeleni alternativni; po sedemdesetih letih pa ji je zopet uspelo spraviti Slovenca v državni zbor.

Prepričan sem, da brez trdovratnega samostojnega nastopanja KEL tudi danes ne bi bili priča nastajanju slovenske frakcije v SPO. Če bi dali velestrankam naše glasove zastopnik, nikdar ne bi spreminjale odnosa do Slovencev. Le ker se je tudi slovenskim socialistom ponujala resna alternativa — nenazadnje, ker je Karel Smolle v parlamentu dokazal, da ni politik besedičenja in resolucij, temveč politik resnega in politično doslednega dela —, je bila SPO pripravljena sprejeti slovensko frakcijo. Zopet je morala postati zanimiva tudi za slovenske socialiste.

Ena od možnosti KEL je, še naprej podpirati Zelene in v naslednjih štirih letih poizkušati zopet vzpostaviti avtonomno manjšinskega mandata. Najbolj so si prizadevali odpraviti avtonomno manjšinskega mandata namreč prav tisti pripadniki narodnostnih skupin, ki so točno vedeli, da s svojimi koncepti znotraj narodnostnih skupin ne najdejo večine. Prav tako kot se v drugih vprašanih krčevito branijo demokratičnega večinskega odločanja in bi raje imeli nek vnaprej določen program, jim je pri Zelenih uspelo zamenjati posvetovanje manjšinskega mandatarja z vsemi merodajnimi organizacijami narodnostnih skupin z zelo splošno formuliranim manjšinskim programom.

Verjetneje pa se mi zdi, da po štirih letih manjšinskega mandata Zelenih sploh ne bo več, ker se bodo naveličali prepričev znotraj posameznih narodnostnih skupin.

Mislim pa, da tudi iz drugih razlogov nadaljnja podpora Zelenim ni bila pametna. „Narod ni stranka,“ je bilo že večkrat zapisano. Naša vizija je, da doseže avtonomen mandat narodnostnih skupin, ki ni odvisen od

nobene stranke. Mislim, da so z delovanjem Karla Smolleja v parlamentu vse stranke spoznale pomen avtonomnega manjšinskega mandata; samo s pomočjo tovrstnega mandatarja je mogoče najti rešitve, ki jih sprejme tako večinski narod kot tudi narodnostna skupina. Zato takšen mandat ne sme biti odvisen od nobene stranke, ker sicer manjšinska politika zopet postane predmet strankarske politike in strankarske taktike. Takšen mandat sme biti odvisen samo od samih narodnostnih skupin. Zavedam se, da narodnostna politika ne more biti edino politično udejstvovanje koroških Slovencev. Zato naj se ta vizija glasi tako, da lahko koroški Slovenec mirne volje da svoj glas katerikoli stranki, dodatno pa naj voli zastopnika svoje narodnostne skupine v parlament. Ni nujno, da bo ta zastopnik KEL, če se večina koroških Slovencev odloči za slovenskega socialista, zelenega, krščanskega demokrata, se pač odloči zanj. Zagotovljeno mora biti samo nekaj: mandatarja lahko potrdi ali odstavi samo narodnostna skupina sama in ne nobena stranka.

Pred vrati je reforma volilnega reda. Podali smo se v pogajanja, da v času reforme ustanovimo tudi avtonomno manjšinski mandat, kakršnega že poznavajo v večini naših sosednjih dežel. Samostojna kandidatura KEL na državnoborskih volitvah 7. oktobra pa lahko učinkovito podkrepiti tako zahtevo. Ko smo leta 1983 prvič nastopili skupaj z ALÖ, smo na dvojezičnem ozemlju dobili samo 2300 glasov. A ti glasovi so bili baza za vstop koroškega Slovencev v parlament čez tri leta. Tudi pri teh volitvah je lahko že 2000 glasov baza za bodoči avtonomni manjšinski mandat. Zato bi bila samostojna kandidatura 7. oktobra sicer brez smisla, če bi gledali le na rezultat teh volitev, ker mandata sedaj gotovo ne bo. Kandidatura pa bi bila znak za bodočnost.

Za tako odločitev je potreben pogum in zanesljiva podpora baze. Če na deželnem zborovanju KEL 19. avgusta vsaj dve tretjini delegatov ne bo podprlo samostojno kandidaturu KEL, kandidature ne bo. Potem moramo razmišljati naprej: seveda obstaja možnost, da bi bila tudi odločitev proti predlogu deželnega vodstva KEL prav tako pametna kot tista leta 1979. Lahko pa je tudi narobe!

Josef Friedrich Perkonig — 100 let

V petek, 3. avgusta, bo minilo 100 let, odkar se je rodil v Borovljah v Rožu JOSEF FRIEDRICH PERKONIG — pesnik in pisatelj, eden med največjimi koroškimi ter avstrijskimi nemškimi besedniki ustvarjalci.

Ta največji in najbolj znani Brovlanc ali Brovčac, se je rodil v hiši, ki se ji je po domače tedaj reklo „pr' Jodje“. Danes je tam Sattmann in na hiši je pritrjena spominska plošča. V družini je bilo pet otrok: trije fantje in dve dekleti. Perkonigov oče Miha se je rodil leta 1860 v Resniku in je bil puškar in graver. Ker je bil iz Resnika, je vse življenje rad zahajal v taberno „Na Huebe“ — danes je to gostilna „Plasch“ in njegova rojstna hiša je stala samo lučaj od imenovane gostilne. V pesmi „Mein Vater — Moj oče“ pravi Perkonig med drugim:

„... Mein Vater war
Graveur.
Seine lange Kerkerhaft
versüßte
selten eine vertrauter Duft
und Ton,
nur die alte Bauernerde
grüßte
durch das Fenster den ent-
laufnen Sohn.“

Ob koncu pesmi je svojemu očetu hvaležen, da je njegova težka žrtev odprla sinu lepši svet:

„Vater, spät vermag ich dich
zu lieben:
Träne war der Rost an man-
chem Span.
Weil DU in der strengerem
Haft geblieben,
ist die schöne Welt MIR
aufgetan.“

Perkonigov oče si je kot priden graver zgradil svojo hišico v Borovljah, v današnji Gartengasse števil. 1. Imel je — kakor je bila tedaj navada — priimek „Fuhtal“, zato so rekli hiši navadno „pr Fuhtelne“. Gospod Nant Turk iz Resnika, ki je letos obhajal svoj 85. rojstni dan, se še dobro spominja Perkonigovega očeta.

Josef Friedrich Perkonig imenuje svoj rojstni kraj Borovlje večkrat VAS (Dorf), to pa zato, ker so postale Borovlje šele pred 80 leti (leta 1910) trg (Markt). Prej so bile seveda vas. Perkonig je bil tedaj star že 20 let. Samostojna fara pa so Borovlje šele od 1768 dalje; torej je najmlajša rožanska župnija! To pomeni, da je Perkonig preživel svoja otroška in mladeniška leta na boroveljski vasi. Doživel je pristno vaško življenje v tedaj še

pretežno slovensko govorečih Borovljah, čeprav on sam ni več govoril slovensko, ker je bila njegova mati, kmečka hči iz nemškega Glantala, iz Glanega in so v družini govorili le nemško. Zato je postal nemški jezik Perkonigova materinščina. S slovenščino se je seznanil le na ulici. O očetu piše, da je znal slovensko govoriti in peti, kakor ljudje njegove generacije v Rožu. Z ljudmi je govoril najraje slovensko. Verjetno je tudi mislil v tem jeziku. Nemščina je bila tedaj še drugi jezik. Perkonig piše dalje:

Pogovarjali so se nekaj časa nemško, nato slovensko

K mojemu očetu so pogosto prihajali ljudje v delavnico: sosede, prijatelji, večinoma so bili to zgovorni piliji = puškarji . . . Tako se je zgodilo, da so se pogovarjali nekaj časa nemško, nato slovensko, včasih več nemško. Zgodilo se je, da so tu in tam preskakovali hitro iz enega jezika v drugega, kakor se jim je pač bolje zdelo. Imel si občutek, da se uporabljata oba jezika, obe govorici brez kakih pravil, poljubno, kakor pač to zahteva trenutek . . . Danes . . . se mi zdi, da so govorili ljudje slovensko tedaj, če je bilo srce v posebni meri soudeleženo, če je šlo za stvari, ki so zadevale njihovo bližje življenje; morda je govorila tedaj iz njih njihova mladost, in ta je bila pretežno slovenska . . . Večkrat so zapeli tudi kako staro domačo pesem s slovenskim in nemškim besedilom. Ne bi rekel, da so bile pesmi različne . . .

Perkonig pravi dalje: Kot otrok sem slišal gotovo marsikatero slovensko pesem, pel pa nobene nisem. Zato se mi danes zdi, da sem v svojem življenju nekaj zamudil.

Jaz sem se po lastnih zmotah, ki so jih zakrivila seveda lažnivi preroki, in po tuji krivdi odtujil drugi, nič manj lepi duši moje domovine. Skozi vsa mlada leta mi je prigovarjal duh časa — in Bogu bodi potoženo — jaz sem mu verjel, da ima slovenski jezik v naši deželi le še manjvredno gostinsko pravico, da mora pri gosposki mizi utihniti in se mora zadovoljiti s požrtvovalno ljubeznijo svojih maloštevilnih zvestih pristašev . . .

Kako pravični smo bili otroci, poleg nemščine smo se naučili še slovenščine, in se ga nismo

Pisatelj Josef Friedrich Perkonig

sramovali . . . Žebral sem nekaj časa slovensko, kakor nas je župnik pri verouku naučil, preklinjal in zmerjal pa sem nemško . . . Igrali smo se otroci dvojezično: izštevanka, ki smo jo sami skovali, se je glasila: „Adn, dva, tri, du stoßt mi und i stoßt dil!“

Dolgi dialogi so bili slovenski

Neka stara ženska nam je pripovedovala zgodbe v obeh jezikih: dolgi dialogi so bili slovenski, potem pa je prišel tudi nemški jezik na vrsto. Vendar od tega prijetnega dvospeva nimam nič več v ušesu, ker mi je nestrpen čas vse ugrabil . . . Tako konča Perkonig svojo črtico — prispodobno „Z dvema jezikoma — Mit zwei Zungen“, katero začena z znano ugotovitvijo, da rasteta — oz. sta rastla — nemški hrast in slovenska lipa na otoškem pokopališču drug poleg drugega in so se korenine ter listi obeh dreves pomešali.

Josef Friedrich Perkonig je bil v svoji mladosti, ali bolje rečeno v prvi polovici svojega življenja, posebno pa med plebiscitom in

po letu 1920, razborit zagovornik nemštva na Koroškem. Bil je kronist obrambnega boja in pesnik meje. Leta 1938 pa je bil Perkonig literarni vodja in glavni besednik za „anšlus“. Slovencem tedaj življenjskih pravic na Koroškem ni priznal. Posebno njegova knjiga „Heimat in Not“, ki jo je izdal leta 1921, je polna negativnih formulacij. Gospod direktor Valentin Košutnik, pristen Brovlanc, mi je pravil, da si je izposodil v nekdanji celovski študijski knjižnici — Studienbücherei — to knjigo, v katero je Perkonig lastnoročno zapisal, da mu je žal, da jo je napisal. Smiselno je stalo tam zapisano: „Es tut mir leid, daß ich dieses Buch geschrieben habe.“

Verjetno je do tako hudega sovraštva v letih po plebiscitu privedlo Perkoniga tudi dejstvo, da so Slovenci oz. Jugoslovani med plebiscitom odvedli Perkonigovega očeta in ga zaprli na ljubljanskem gradu. Tam si je bajé nakopal bolezen, za katero je potem leta 1920 prežgodaj umrl. V „Heimat in Not“ je zapisal, da te krivice, storjene njegovi družini, ne more odpustiti. Pri slavnostnem govoru 10. oktobra leta 1935 pa se je le prebil do

sprave: „Ich habe doch verges-
sen und doch verziehen.“

Čeprav je bil Perkonig navdušen nad veliko Nemčijo in je nosil v tistem času tudi politično odgovornost kot občinski svetnik, kot deželni poslanec, kot narodnopolitični referent, kot namestnik vodje ‚der Reichsschrifttumskammer im Gau Kärnten‘ in je pozdravil priključitev Avstrije in Koroške k veliki Nemčiji z visokoletičimi besedami: „Es war mir, als spränge das Land in die Sterne hinein.“ Po drugi svetovni vojni je stremel za tem, da se je znebil teh ozkih gledanj. Krivice, ki jih je storil koroškimi Slovincem, je skušal vsaj deloma popraviti; bil je odprto do slovenskega vprašanja in je kazal razumevanje za slovensko kulturo in za slovenski jezik na Koroškem.

Pismo, ki je enkratnik dokument za umetnika

Ko so začeli nacisti sredi aprila 1942 izseljevati koroške slovenske družine, je Perkonig, ki je bil tedaj sam visok strankin funkcionar, sestavil spomenico, ki je enkratnik dokument za umetnika. Našli so koncept, ki je naslovljen na tedanjega koroškega Gauleiterja dr. Rainerja. Pri tem nastaja seveda vprašanje, ali je imel Perkonig tudi dosti poguma, da je to pismo res odposlal, ali je bil to le pogumen prvi korak, pred drugim odločilnim korakom, da bi spomenico res odposlal, za kar mu je morda zmanjkalo poguma, ker se je zavedal posledic zaradi tako predrznega vedenja?! Seveda pa je tudi možno, da je Gauleiter Rainer Perkonigovo pismo prejel, prebral in raztrgal, uglednega in nadvse zaslužnega soborca pa posvaril, naj si nikoli več ne drzne, kaj takega ponoviti. — Navajamo nekaj izvlečkov iz tega pisma oz. iz te Perkonigove spomenice:

Ich mußte mich zu dieser Ansicht erst allmählich und mühsam durchringen, denn nach 1920 war mein Urteil über das slowenische Problem in Kärnten durch die Trauer über den Tod meines Vaters getrübt, der infolge schlechter Behandlung durch die slowenischen Besatzungstruppen in Ferlach im Jahre 1920 gestorben war.

Meine allmähliche Bekehrung wurde mir erleichtert durch die fortschreitende Erkenntnis, daß die Slowenen ein Volk sind, das wohl die Achtung der Welt verdient . . . Ich kann mich der Ansicht eines anderen ostmärkischen Dichters, der die slowenische Sprache „eine Sprache von

Roßknechten“ genannt hat, absolut nicht anschließen . . .

Najbolj markantni so tile stavki: Die Slowenen gehören zu dem Bilde, das man sich von Kärnten macht, nicht nur die Deutschen haben auf die Slowenen abgefärbt, auch diese haben zu dem seelischen Akkorde Kärntens einen Klang beige-steuert, um den es ärmer wäre, verstummte es jemals.

Po njem je v Borovljah poimeno- novana ljudska šola Spomenik tudi priča o njem

Ob stoletnici rojstva največjega sina mesta Borovlje bodo prihodnji petek v Borovljah velika praznovanja: godba bo imela koncert na prostem, odkrili bodo spominsko ploščo, nasadili Perkonigovi drevesi dob in lipo, otvorili bodo razstavo „100 let Josef Friedrich Perkonig,“ peli bodo domači zbori — med njimi je tudi zbor Slovenskega prosvetnega društva; pošta je izdala ob priliki praznovanja posebno Perkonigovo znamko v vrednosti 5 šilingov.

Perkoniga pa so počastili tudi že v preteklosti: v Borovljah stoji njegov spomenik, po njem se imenuje boroveljska ljudska šola, v Celovcu stoji njegov nagrobni spomenik, pa tudi cesta nosi njegovo ime; v Celovcu obstaja tudi že mnogo let družba ‚Josef-Friedrich-Perkonig-Gesellschaft‘, ki je izdala vsa Perkonigova literarna dela.

Takoj po 2. svetovni vojni je začel Perkonig prevajati slovenske literate v nemški jezik. Prevedel je Cankarjevo črtico „Iz doline šentflorijanske“ — „Aus dem Florianital“, pet delov Cankarjeve zbirke črtic „Moje življenje“ — „Mein Leben“, Tavčarjev roman „Cvetje v jeseni“ — „Herbstblüte“ ter pravljice Frana Milčinskega.

V spisu „Der Kärntner Slowene“ — Koroški Slovenec — pravi Perkonig ob koncu: „Dolgo nisem imel ne ušes ne srcá, da bi poslušal pritajene zvoke v drugem jeziku dežele in da bi čutil vse ogrevajoče ter hkrati človeško razburjajoče, kar prihaja od slovenskega naroda in njegove kulture . . . Brez koroškega Slovenca bi bila Koroška revnejša . . . Tudi dušo dežele bo koroški Slovenec prepojil . . . Dragi rojaki, dajte mu kraja ob vaši mizi, ponovite njegovo lepo šego: položite hleb kruha pred njega in postavite zraven poln vrč!“

dr. Anton Feinig

Kulturni stenogram

Klasična moderna od Boeckla do Wiegeleja

Do 31. avgusta si lahko v prostorih Moderne galerije v Velikovcu ogledate razstavo klasične moderne v likovni umetnosti, ki prikazuje dela Boeckla in Wiegeleja. Wiegele je znameniti zastopnik Ziljskega Čajnskega kroga/Nötscher Kreis. Razstava je odprta od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure.

Stari nacionalizmi — nova Evropa

V sodelovanju z Oddelkom za človekove pravice v Evropskem svetu v Straßburgu z Zveznim ministrstvom za umetnost in raziskovanje na Dunaju, s študentskim zastopstvom celovške univerze, z UNIKUM-om, s partnerskimi univerzami iz Ljubljane, Maribora, Trsta in Vidma je pripravila Univerza za izobraževalne vede v Celovcu simpozij z naslovom STARI NACIONALIZMI — NOVA EVROPA. Simpozij bo trajal od 5. do 10. oktobra 1990. To bo prispevek ob praznovanjih 10. oktobra, ki naj ustvari drugačno gledanje. Na tem mednarodnem simpoziju bodo obravnavali preteklost, sedanjost in prihodnost etničnega samoprikazovanja. Sodeloval bo tudi prof. Erwin Ringel, in sicer z referatom *Govor deželnega glavarja, ki ga ni imel*.

Draga — četrto stoletje

Letošnji študijski dnevi DRAGA 90 so že petindvajseti po vrsti. V tem času se je na Dragi srečalo precej ljudi, ki so predstavili svoje misli; le-te so bile podlaga za politično pomlad v Sloveniji, njihovi avtorji pa so danes na vodilnih položajih. Med letošnjimi predavatelji je tudi koroški Slovenec,

diplomat, dr. Zdravko Inzko. Predaval bo na temo *Slovenija s perspektive širšega sveta*. Na okrogli mizi ob petindvajsetletnici Drage bo sodeloval tudi državnozborni poslanec Karel Smolle. Sodelujejo še Spomenka Hribar (Ljubljana), Ivo Jevnikar (Trst) in Janez Zorec (Pariz).

Draga je bila v preteklosti svobodna tribuna, kjer so Slovenci z vseh koncev sveta razpravljali o treh časih našega bivanja — o preteklem, sedanjem in prihodnjem. Na Dragi so v preteklih petindvajsetih letih predavali naslednji koroški Slovenci: dr. Valentin Inzko, dr. Reginald Vospernik, dr. Vinko Zwitter, Feliks J. Bister, dr. Fran Zwitter, dr. Janko Zerzer, dr. Joško Tischler, dr. Janko Messner in dr. Pavel Apovnik.

100 let Perkonigovega rojstva — Borovlje slavijo

Mesto Borovlje se letos lahko ponaša z vrsto jubilejev, od katerih sta zelo pomembna predvsem dva: 100-letnica rojstva pisatelja Josefa Friedricha Perkoniga (Sepp) in 60-letnica mestnih pravic.

Na današnji dan pred sto leti se v Borovljah rodil Perkonig. Na njegovi rojstni hiši, kjer je trgovina s papirjem Tschauko, bodo danes, ob 9. uri, slovesno odkrili spominsko ploščo. Nato bodo pri njegovem spomeniku na trgu vsadili lipo in dob, ki naj bi simbolizirala pisateljevo zakoreninjenost v slovenski in nemški bitnosti. Odprli bodo tudi posebni poštni urad, kjer bo na voljo posebna Perkonigova znamka.

Svečanost bodo okrepili moški zbor SPD „Borovlje“, moški zbor „Alpenrose“ in boroveljska godba na pihala. Zvečer pa bo v veliki dvorani mestne hiše literarna prireditev, na kateri bodo brali dela J. F. Perkoniga.

Galerija Rožek — pestra Poletna razstava

Ena od stalnic rožeške galerije je Poletna razstava znanih koroških in tujih likovnikov. Letošnja Poletna razstava se je začela v petek, 27. julija, in prvi obisk je pokazal, da z vrsto razstav galerija v Rožeku privabi ljubitelje umetnosti tudi brez večjega hrupa.

V Rožeku med drugim razstavljajo Gisbert Hoke, Hans Staudacher, Hans Bischoffshausen, K. Vouk, Fatima, Peter Krawagna, Hugo Wulz. Razstava je odprta do 9. septembra, na ogled pa je od torka do nedelje med 15. in 18. uro.

foto: Franc Wakounig

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 3. avgusta
„Drava, povej mi...“ — razstava v Borovljah.

SOBOTA, 4. avgusta
Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 5. avgusta
6.30—7.00 Dobro jutro na Koroškem. — Duhovna misel (žpk. Jože Valeško).
18.10—18.30 Dogodki in odmevi.

PONED., 6. avgusta
Vsa sreča sveta — pastir na planini.

TOREK, 7. avgusta
Partnerski magazin.

SREDA, 8. avgusta
Glasbena sredo.
Večerna 21.05—22.00:
25. obletnica smrti dr. Franceta Petka.

ČETRTEK, 10. avgusta
Rož — Podjuna — Zilja.

V petek, 3. avgusta 1990:
„Drava, povej mi...“

60 let je že od tega, odkar so Borovlje dobile naziv mesto. V okviru praznovanja tega jubileja je v Borovljah v mestni hiši na ogled tudi zanimiva razstava „Stara Drava“. V Razstavi se srečamo z zanimivimi posnetki iz časa ko je Drava še svobodno otirala pot po Rožni dolini. Dandanes je seveda vse drugače: ÖDKjevska realnost je zdavnaj opravila z obliko stare Drave, še pa se na njej ljudje, ki vedo, kako je bilo svojčas, ko so morali še z brodom preko Drave, včasih ko je mdr. nastal cel sklop lepih slovenskih ljudskih pesmi od „Mi smo pri Dravci doma“ do „Je na Dravci mehlica“.

NA TELEVIZIJI

„DOBER DAN, KOROŠKA“, 5. avgusta 1990, ob 13. uri na FS 2

Predvideni so naslednji prispevki:

Žegnanje na Peci

Strojni krožek v Podjuni

Turizem ob Klopinskiem jezeru

Tekma koscev na Radišah
Marjan Tschertou — težavnostno plezanje

Kolesar Peter Wrolich je uspel na evropskem kriteriju

PRIREDITVE

OTVORITEV KULTURNEGA
DOMA SPD „BOROVLJE“ PRI
CINGELCU NA TRATI

V soboto, 4. avgusta, ob 18. uri: Otvoritev in koncert. Sodelujejo: Moški zbor SPD „Borovlje“, ansambel Drava, trio Oraže, dekliški zbor „Borovlje“, moški zbor SPD „Bilka“, „Vaščani pojo“, Mešani zbor KPD „Planina“ in folklorna skupina, Mešani zbor SPD „Radiše“, šentjanški tamburaši, Moški zbor SPD „Kočna“ in mladinska skupina SPD „Herman Velik“. Po koncertu bo ples z ansamblom „DRAVA“

V nedeljo, 5. avgusta, ob 10. uri: maša in blagoslovitev kulturnega doma. Pri maši sodelujejo cerkvena zbor iz Borovelj in Šmarjete. Po maši bo krstni nastop domače igralske skupine z „Županovo Micko“; nato bo prosta zabava s triom Oraže.
Oba dneva je za pijačo in jedajo poskrbljeno!

ŠENTLENART
PRI ŽELEZNI KAPLI

TRADICIONALNO ŽEGNANJE
Čas: v nedeljo, 5. 8., ob 10.30

OBIRSKO

KONCERT — „ZVENEČA ALPSKA DEŽELA“

Čas: v soboto, 4. 8., ob 20.30
Kraj: v gostilni PODOBNIK v Beli
Nastopajo: Dunkelsteiner Dirndln iz Nižje Avstrije, Ansambel „Korenika“ iz Šmihela, Grenzland Duo, Gritzner Trio, Obirski vižarji
Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na Obirskem

16. POHOD NA OBIR

Čas: nedelja, 5. avgust 1990
Zbirališče: na vrhu ob 11. uri
Nazajgrede piknik pri Marofu.
Prireditelj: SPD „Valentin Polanšek“

CELOVEC

RAZSTAVA OLJNIH SLIK IN KERAMIKE
Urše Žajdele-Hrovat
Čas: od 13.—23. avgusta, ob 19. uri
Kraj: Kletna galerija v mestni hiši
Odpriete razstave: 13. avgusta ob 19. uri

RADIŠE

IZLET NA DOLENJSKO, v cvičkovo deželo
Čas: v nedeljo, 15. avg. 1990
Odhod: 5.30 z Radiš (kulturni dom); pristop tudi v Verovcah, Tucha in Lipici
Prihajajo sprejemajo: Tomaž Ogris (tel. 39150), Andrej Lampichler (tel. 392613) in Nužej Wieser (tel. 39129). Ob prijavi je treba plačati šil. 150,— za kosilo in vstopnine. Stroške za vožnjo krije društvo. (Za prostovoljne prispevke pa bo blagajnik gotovo hvaležen.)

SPZ V CELOVCU SKUPAJ Z
OSNOVNO ŠOLO VUZENICA
razpisuje 20. koroško likovno
kolonijo mladih

„VUZENICA
1990“

Kolonija bo potekala v času od 20. do 24. 8. v Osnovni šoli Vuzenica. Sprejem gostov iz Koroške bo v nedeljo, 19. 8., ob 17. uri.

Stroške udeležbe krijeta organizatorja. Udeleženci naj bi bili stari med 10 in 15 let. Prijave sprejema Slov. prosvetna zveza v Celovcu do petka, 29. julija. Ker je število omejeno, prosimo za čimprejšnje prijave ali po tel. (04 63) 51 43 00 - 20 ali pismeno na SPZ v Celovcu, Tarviser Str. 16.

Študentski
okvir

Vseslovensko poletno srečanje za študente v Mladinskem središču na Rebrci

od četrta, 23. avg., zvečer do nedelje, 26. 8., opoldne:
Marija PERNE: „Kristus za današnjega človeka“
Bojan BREZIGAR: „Svetovni slovenski kongres“
Okrogla miza: „Slovinci in kristjani iz različnih delov sveta“

Izlet k Peršmanu in srečanje predvidoma s Smrtnikovimi fanti

Študentje teden dni na morju
DUGI OTOK — ZAGLAV — ZADAR

od nedelje, 9. septembra, do nedelje, 16. sept. 1990
Na razpolago imamo župnijsko hišo za 50 oseb in se preskrbujemo sami.
Stroški: skupni prispevek

PECA —

skupni izlet študentov

sobota, 22. septembra, in nedelja, 23. sept. 1990
Odhod ob 9. uri iz Globasnice

(Udeležbo in naslov prosim sporočiti Slovenski visokoškolski mladini, Vetrinjsko obmestje 26/II, A-9020 Celovec [511166])

PRODAM zelo poceni
lepe ženske obleke
štev. 34—36 ter čevlje
štev. 36.
Tel.: 0 42 27 / 71 59.

SODALITAS

Dom v
Tinjah

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

Od nedelje, 26. avgusta, ob 18. ure, do srede, 29. avgusta, do 13. ure
DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE nem.

Voditelj: P. Heinrich Segur SJ

Od ponedeljka, 27. avgusta, ob 9. ure do nedelje, 2. septembra, do 13. ure

Tečaj za spretno roke:

SLIKANJE IKON

Vodstvo: Anica Vrečar, Kotmara vas

Od srede, 29. avgusta, ob 18. ure, do sobote, 1. septembra, do 13. ure

Duhovne vaje za duhovnike:
DOBRO JE, GUSPOD, DA SMO TUKAJ

Voditelj: p. Jože Roblek DJ, Maribor

Od petka, 7. septembra, ob 17.30, do nedelje, 9. septembra, do 13. ure

Zdravstveni dnevi v Tinjah:

SI ZBRATI NOVIH MOČI ZA VSAKDAN

Vodstvo: Annemarie Steiner, dihalna terapevtka

GALERIJA TINJE:

RAZSTAVA DEL TOMAŽA LAUKA

(umetniške fotografije).

Razstavo si lahko ogledate do 14. septembra 90) Odpriete razstave 13. avgusta 1990, ob 20. uri.

POTOVANJE

od ponedeljka, 3. septembra, do sobote, 8. sept. 1990

POTOVANJE V RIM IN ASSISI

Vodi: msgr. Andrej Kajžnik

Vabilo

Zveza koroških partizanov vabi na osemdnevno potovanje v Dalmacijo v Šibenik od sobote, 1. sept., do sobote, 8. sept. 1990. Cena potovanja je šil. 2880,—. V tej ceni je vključen avtobusni prevoz, stanovanje v dvoposteljnih sobah hotela Solaris, za enoposteljno sobo je doplačilo šil. 50,— na dan, poln penzion (zajtrk, kosilo in večerja). Dva avtobusna izleta na otok Murter in v nacionalni park k Slapovom Krke ter ladijski izlet v Kornatsko otočje, kopanje v morju ali v hotelskem bazenu.

Prijavite se čimprej po telefonu, dopoldne 04 63 / 51 37 52, popoldne 04 63 / 21 07 04, ali pri Milki Kokot po tel. 04 63 / 51 43 00 / 40.

Za organizacijo potovanja
Janez Weiss

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik dr. Matevž Grilc in osrednji tajnik mag. Marjan Pipp, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

Uredništvo: Silvo Kumer (glavni urednik), urednik Franc Wakounig, Heidi Stingler, Vincenc Götthardt, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka 04 63 / 51 25 28-0.

Naš zastopnik za Jugoslavijo: ADIT, Blonarjeva 8, 61000 Ljubljana, tel.: 061 / 32 97 61.

Letna naročnina: Avstrija 350,— šil., Jugoslavija 450,— Din., ostalo inozemstvo 550,— (800,— šil. značna pošta), posamezna številka 8,— šil. (10,— Din.).

KONCERT
cerkvenega zbora
iz Chroscicyja
(Lužiški Srbi-NDR)

18. avgusta, ob 19.30: farna cerkev v Šmihelu
Prireditelj: KKZ in sopired. fara Šmihel

19. avgusta, ob 10. uri: gozdna kapelica Sedice v Selah
Prireditelj: KKZ in sopired. fara Sele

19. avgusta, ob 19. uri: farna cerkev Podgorje
Prireditelj: KKZ in sopired. cerkveni zbor Podgorje

20. avgusta, ob 20. uri: fara Škocijan
Prireditelj: KKZ in sopired. fara Škocijan

Cerkveni zbor iz Chroscicyja/Crostowitz (NDR) obstaja približno že deset let. Bogu v čast pojejo v srbskem, nemškem in latinskem jeziku. Med drugim so gostovali že nekajkrat v ČSFR — v Brnu, Velehradu, Hostynnu, v Velkeh Pavlowicah in drugod.

JEPA/BLEŠČEČA

POHOD NA JEPO
v spomin na Jozija Miklavčiča
Čas: v nedeljo, 12. avgusta 1990
Shod na vrhu Jefe ob 10. uri
Spominska maša na Bleščeči ob 14. uri
Prireditelja: Slovensko planinsko društvo in KD „Peter Markovič“, Rožek

ŠENTPRIMOŽ

KULTURNI VEČER
Čas: v petek, 3. avgusta, ob 20.30
Kraj: Kulturni dom v Šentprimožu
Sodelujejo: Trio KORENIKA, Folklorna skupina SPD „Trta“, MePZ SPD „Danica“

RINKOLE

ŽEGNANJE
Čas: v nedeljo, 5. avgusta
Sveta maša ob 8.30, nato bo žegnanje pod lipo.
Igra „Godba na pihala“ iz Šmihela

**Gostilna MALLE
v Selah**

Iščemo nujno kuharico!
Telefon:
0 42 27/72 01

Učitelja iščeta od naslednjega šolskega leta naprej dekle ali ženo za varstvo 16 mesecev stare hčerke. Delovni čas predvidoma: štirikrat tedensko od 7.15 do 12.30.

Kličite prosim tel. št. (04 63) 34 95 74 po 18. uri, oz. pri upravi Našega tednika 04 63 / 51 25 28 (Milka Hudobnik)

**ZVEST DOMU,
NARODU IN BOGU**

Zbornik ob 40-letnici Narodnega sveta koroških Slovencev in 10-letnici smrti dr. Joška Tischlerja

Avtorji in sodelavci:

Wilhelm Bostjančič — Štefan Domej — Bogo Grafenauer — Matevž Grilc — Leopold Guggenberger — Tomaž Holmar — Valentin Inzko — Lovro Kasselj — Vladimir Klemenčič — Alois Mock — Erik Prunč — Franc Rehsman — Karel Samonig — Slovenske šolske sestre — Karel Smolle — Mirko Srienč — Tone Sušnik — Maks Šah — Janko Tolmajer — Janko Urank — Theodor Veiter — Reginald Vospernik — Franc Vranitzky — Jože Wakounig (urednik) — Filip Warasch — Pavle Zablatnik — Janko Zerzer — Franci Zwitter

Slika na naslovni strani: Valentin Čertov

Zbornik, ki je dokument povojne zgodovine koroških Slovencev, lahko naročite na Narodni svet koroških Slovencev, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec / Klagenfurt ali po telefonu 0463/512528-23.

Cena zbornika: šil. 99,—.

PISMA BRALCEV

Betrifft:

Landesjugendsekretär

Bestürzt mußte ich zur Kenntnis nehmen, daß ihre Versprechungen und Aussagen zur Frage der Anstellung des Landesjugendsekretärs nur leere Phrasen sind.

Als Vorsitzender der Arbeitsgemeinschaft katholischer Jugend Kärntens arbeite ich in der AGJ mit. Bei der letzten Vollversammlung der AGJ versprachen sie uns, daß ihnen besonders Personen mit reichhaltiger Erfahrung in der Jugendarbeit entsprechen würden und daß die Matura dafür kein wesentliches Kriterium sei.

Da ich mich auch um diesen Posten beworben, aber keine Reifeprüfung abgelegt habe, wurde ich vom Präsidium des Amtes der Kärntner Landesregierung im Bewerbungsverfahren ausgesondert.

Da diese Vorgangsweise nicht in Einklang mit ihren öffentlichen Versprechungen steht, bedaure ich, daß ich als junger Kärntner Demokrat sie als Landeshauptmann nicht mehr ernstnehmen kann.

Solche Taktiken und Vorgangsweisen ihrerseits dienen nur zu Stimmenfängen und fördern sicher nicht das Interesse der Jugend an der Politik.

Z lepimi pozdravi
Bernard Sadovnik

Betreff: Stellenbesetzung des Landesjugendsekretärs

Sehr geehrter Herr Landeshauptmann!

Aufgrund unseres gemeinsamen Gespräches in der Vollversammlung der AG-J am 29. Juni 1990 nahmen wir an, daß es zu einer qualifizierten Beteiligung der AG-J bei der Stellenbesetzung des Landesjugendsekretärs kommen würde.

Aus dem Schreiben von Dr. Krainer — Amt der Kärntner Landesregierung — vom 5. Juli 1990 und dem Artikel in der „Kleinen Zeitung“ vom 24. Juli 1990 entnehmen wir, daß für die AG-J bzw. die Kärntner Jugendorganisationen nur eine teilnehmende Beobachtung beim Objektivierungsverfahren vorgesehen ist. Damit sind wir wieder in der Situation, die wir in unserem Schreiben vom 31. Mai 1990 zum Ausdruck gebracht haben: „Da die Vorstellungen über den Modus der Beteiligung der AG-J wohl auseinandergehen, bitten wir Sie um das von Ihnen am 13. März 1990 in Aussicht gestellte Gespräch.“

Unser Bemühen und unser Gespräch mit Ihnen, zu einer tragbaren Beteiligung zu kommen, sind von Ihrer Seite nicht ernsthaft aufgenommen worden.

Auch die von Ihnen in der Vollversammlung betonte Übernahme des von der AG-J erstellten Anforderungsprofils haben sich als Makulatur herausgestellt: Die von uns vorgeschlagene und von Ihnen besonders betonte Berücksichtigung von Personen mit reichhaltiger Erfahrung in der Jugendarbeit ohne Matura wurde nicht ins Bewerbungsverfahren übernommen. Wir wissen, daß Personen ohne Matura im Bewerbungsverfahren ausgesondert wurden und nicht weiter berücksichtigt werden.

Die AG-J zieht hiermit ihre Mitarbeit bei der Stellenbesetzung des Landesjugendsekretärs zurück und bedauert, daß es zu keinem gemeinsamen Modus gekommen ist. Sie ist bei ernstzunehmenden Beteiligungsvorschlägen wieder zum Gespräch bereit.

Mit freundlichen Grüßen

Angelika Pichler
AG-J-Vorsitzende

Reinhold Ostermann
stv. AG-J-Vorsitzender

Vaš poslovni partner v območju Alpe-Jadran

Korotan

proizvodna in trgovska družba z o. j.

A-9020 Celovec
Viktringer Ring 26

Telefon — (04 63) 56 2 16
Telex — 42 28 01
Telefax — (04 63) 51 62 57

34170 Gorica
Corso G. Verdi 133

Telefon — (04 81) 30 9 76
Telex — 46 08 95
Telefax — (04 81) 53 51 82

EVROPSKI GRAND-PRIX MLADINSKIH KOLESARJEV

Rusi bili premočni — „Pako“ Peter Wrolich peti

Na mednarodnem mladinskem Grand-prixu v Velikovcu, od četrta do nedelje pretekli teden, so bili kolesarji iz Sovjetske zveze izredno močni — Sergej Lebedev je odnesel prvo mesto. Peter Wrolich je bil do zadnjega spredaj, toda na gorski dirki je proti pričakovanju ostal za sovjetskimi kolesarji.

Že prvi dan je imel Peter Wrolich nesrečo. Na dirki ob Klopinskem jezeru je 100 metrov pred ciljem pri sprintu padel eden izmed kolesarjev; Wrolich se je komaj izognil nesrečnemu kolesarju in ni mogel več seči po prvem mestu. Pristal je na četrtem mestu. Dan navrh je bil Wrolich v Velikovcu najboljši Korošec in kot šesti je dobil pomembne točke.

Sovjetski kolesar Sergej Lebedev (levo) je z veliko prednostjo dobil „Evropski grand-prix“; Peter Wrolich pa je bil zmagovalcu do zadnjega za petami.

V soboto je bila na sporedu dirka moštev na kronometer. Wrolichovo moštvo Coca-Cola Beljak je začelo sicer dobro; toda kmalu je iz moštva izpadel Kopeinig; tako je moral Wrolich le z dvema kolesarjema nadaljevati dirko. Peto mesto je bil dosežen rezultat, zmagale pa so „Rdeče lokomotive“ iz Sovjetske zveze.

V nedeljo je bil zaključek „Evropskega grand-prix“ z gorsko dirko na Djekše. Z zmago bi imel

Wrolich še možnost doseči prvo mesto (le če bi Lebedev v tem primeru ne dobil dodatnih točk); pritisk je bil verjetno le nekoliko prevelik, Lebedev pa premočan. S šestim mestom si je Wrolich zagotovil skupno 5. mesto — s tem je bil najboljši Korošec in za Riebenbauerjem drugi najboljši Avstrijec.

Zaključek „Evropskega grand-prix“:
1. Lebedev (SSSR) 47 točk, 2. Kazimzev (SSSR) 33 točk, 3. Knoll (ZRN) 27 točk, 4. Riebenbauer (Avs) 25 točk, 5. Wrolich (Avs) 23 točk;

1. razred: že v 1. kolu derbi Metlova — Šmihel

Favoritov je letos več v 1. razredu, tudi za izpad se ponuja več kandidatov. Veliko vprašanje je, kako močni bosta Dobrla vas in Metlova, ki gotovo štejeta med favorite. Dobre možnosti pa ima letos gotovo tudi Železna Kapla.

1. kolo: Metlova — Šmihel, Sinča vas — Dobrla vas, Železna Kapla — Šmihel/Labotska dolina, Šentpavel — Labot, Frantschach — Grebinj, Galicija — Pokrče, Reichenfels — Globasnica.

PODLIGA: Kaj bo prinesel Kattinig?

V Bilčovsu gredo z novim trenerjem Egonom Kattinigom v

prvenstvo. V bivšega vratarja I. lige stavijo domačini veliko upanja.

1. kolo (4./5. 8., 3./4. 11.): Žrelec — Šentlenart, Rožek — Žitara vas, Velikovec — Šentandraž, Liebenfels — Oberglan, Treibach — Ruda, Mostič — Bilčovs, Vetrinj — Annabichl.

2. RAZRED E: Selani začnejo doma

Selani pričnejo 1. kolo doma proti Porečam, že v 2. kolu pa nimajo tekme. Važen je dober start, je prepričan trener Kožar, ki bo s svojim moštvom — ki je gotovo močnejše od lanskega — skušal od vsega začetka igrati za naslov prvaka. Naslednje leto smo spet v 1. razredu, napovedujejo Selani.

**AVSTRIJSKI
POKAL —
1. KOLO**

se je zbu dil SAK

Adi Blažej da l dva zadetka

**SAK še nikoli ni
zmagal v Št. Vidu**

Tokrat je uspel!

Slovenski atletski klub je kot edino moštvo na tujem zmagalo v 1. kolu avstrijskega pokala in bo v 2. kolu, 15. avgusta, igral proti VSV v Beljaku.

V vseh ostalih koroških tekmah avstrijskega pokala so zmagali domačini, na katere čakajo po vrsti atraktivni nasprotniki.

FC Šentvid — SAK 2:4 (2:2, 1:0)
SAK: Oraže, Čertov (23. F. Sadjak), Krausler, A. Sadjak, Kreutz, M. Sadjak (55. Ogris), Blajs, Stanislavjevič, Florjančič, Hanser, Blažej
Šentvid, 300 gledalcev
Sodnik: Peter Ruch
Strelci: Strugger (9.), Fischer (52.), Bieil (71. avtogol), Hanser (73.), Blažej (93. in 114.)

Do 70. minute SAK v Šentvidu skorajda ni bilo videti. Slovenski atleti so igrali zelo previdno; enostavno so prepustili igro domačinom, ki so igrali agresivno in so tako že v 9. minuti povedli z 1:0 —

Start koroškega nogometnega prvenstva — Koroška liga

Lienz, Trg, Pliberk in VSV favoriti

Koroška liga obeta, da bo letos zelo napeta. Mnogo moštev se je ojačilo, kar se je izkazalo že v pokalnih tekmah. Med favorite vsekakor sodi Rapid Lienz, ki je letos pridobil vrsto dobrih igralcev (Niederwieser, dr. Praster, Jeller). Pa tudi Pliberk je zelo močan, predvsem ker se je vrnil napadalec Helmut Hober, ki je dal tudi odločilen zadetek proti Lienzu. Tudi VSV in Trg nista „spala“, v prvenstvo se podajata z zelo močnim moštvom.

SAK ofenzivno proti Mölltalu

SAK hoče v nedeljo prvenstvo vsekakor pričeti ofenzivno. Doma, proti Mölltalu, sta nekaj vredni le obe točki, ki omogočata moštvo trenerja dr. Ramšaka

Šele po 70. minuti

dil SAK

Adi Blažej da l dva zadetka

žoga je šla vratarju SAK Oražetu skozi noge v gol. Trener SAK dr. Ivan Ramšak je nato skušal s Francem Sadjakom okrepiti obrambo, toda tudi to ni pomagalo mnogo. V II. polčasu je Šentvid po lepi kombinaciji povišal na 2:0 in vse je že kazalo, da bo SAK izpadel iz pokala.

Toda avtogol domačinov je popolnoma spremenil položaj. SAK je takoj pritisnil in iz prostega strela (kombinacija Stanislavjevič-Krausler-Hanser) je goledar Artur Hanser izenačil. SAK je nato popolnoma prevzel pobudo in si ustvaril vrsto odličnih priložnosti. Kljub temu so tekmo podaljšali — a slika je ostala ista.

V 93. minuti pa je dokazal svoje napadalne sposobnosti novi igralec Adi Blažej. Hladnokrvno je v kazenskem prostoru prevzel žogo in jo poslal v gol. Nato so se vrstile priložnosti za SAK (Blažej, Krausler, Hanser), sodnik Ruch je spregledal jasno napako nad Hanserjem in prikrajšal SAK za enajstmetrovko; v 114. minuti je po odlični podaji novega legionarja Stanislavjeviča Adi Blažej dal svoj drugi gol in dokončno odločil igro.

Posebne pohvale vreden je bil v tej tekmi vsekakor kapetan SAK Miha Kreutz, ki je odigral eno svo-

jih najboljših tekem in skušal še dodatno motivirati svoje soigralce. Celotnemu moštvu pa se je „odprlo“ šele po 70. minuti, ko je legionar Stanislavjevič pripravil dva gola. Vsekakor pa je presenetil novi napadalec Adi Blažej. V prvi tekmi je dal že dva zadetka, ki govorita o kakovosti napadalca.

Po tekmi so rekli:

Trener dr. Ivan Ramšak:

„V Šentvidu SAK v pokalu še ni zmagal, pa tudi v prvenstvu se ne spominjam zmage. To je bila izredno težka tekma; toda odlična kondicija ter volja naših igralcev je omogočila več kot zasluženo zmago.“

Dr. Roland Grlic, predsednik SAK:

„Kakor izgleda, je novi trener dr. Ivan Ramšak dobro pripravil moštvo, ki pa bo verjetno potrebovalo še nekaj časa, da se bo še boljše igralo. K uspehu moštva čestitam!“

Miha Kreutz, kapetan:

„Dokazali smo, da smo dobro pripravljene. Tekme v Šentvidu so bile vedno izredno težke — lani Šentvidčani doma niso izgubili niti ene točke. Upam, da bomo tudi v prvenstvu uspešno začeli in prisrčno vabim naše navijače na tekme.“

Helmut Kreuzer, trener Šentvida:

Do 70. minute smo bili tako rekoč zmagovalci, toda avtogol nas je spravil iz tira. Nato je SAK prevzel pobudo. Imel je znatno več moči, kar je bilo odločilno.

Ostali rezultati

Pliberk — Lienz 2:1 (0:0)

Goli: Urnik (51.) in Hober (81.); Praster (57. — 11-metrovka). Dober začetek za trenerja Jagodiča, ki je s svojim moštvom premagal favorizirane Lienčane. Pliberk je pokazal, da sodi med kandidata za naslov.

VSV — Wietersdorf 2:0 (0:0)

Trg/Feldkirchen — Breže 1:1 (1:1, 0:0)
Streljanje enajstmetrovk 7:6

2. kolo avstrijskega pokala (15. avgusta)

VSV — SAK, Pliberk — Steyr, Trg — VOEST, Köflach/Kindberg — Spittal, Anif/SAK 1914 — Austria, Deutschlandsberg/Bärnbach — WAC;

V okviru praznovanja 20-letnice obstoja

SAK igral z amatersko reprezentanco Slovenije

Prvo tekmo po razglasitvi Deklaracije suverenosti Slovenije je amaterska reprezentanca Slovenije odigrala s SAK. Preteklo soboto je SAK povabil slovensko amatersko reprezentanco na prijateljsko tekmo, čemur so se nogometaši iz Slovenije rade volje odzvali.

S slovensko amatersko reprezentanco so prišli na Koroško tudi najvišji zastopniki Nogometne zveze Slovenije, s predsednikom Rudijem Zavrlom na čelu. Obojestransko je bilo poudarjeno, naj bi v prihodnje prišlo do tesnejšega sodelovanja.

Leta 1976 se je SAK pobratil s prvotligašem Olimpijo in doslej sodeloval predvsem z njo; na Nogometni zvezi Slovenije so vedno

„obžalovali“ tako stanje, saj so bili tudi oni pripravljene pomagati SAK.

Prvi korak sodelovanja med SAK in Nogometno zvezo Slovenije bosta dve tekmi letno, po ena na Koroškem in v Sloveniji.

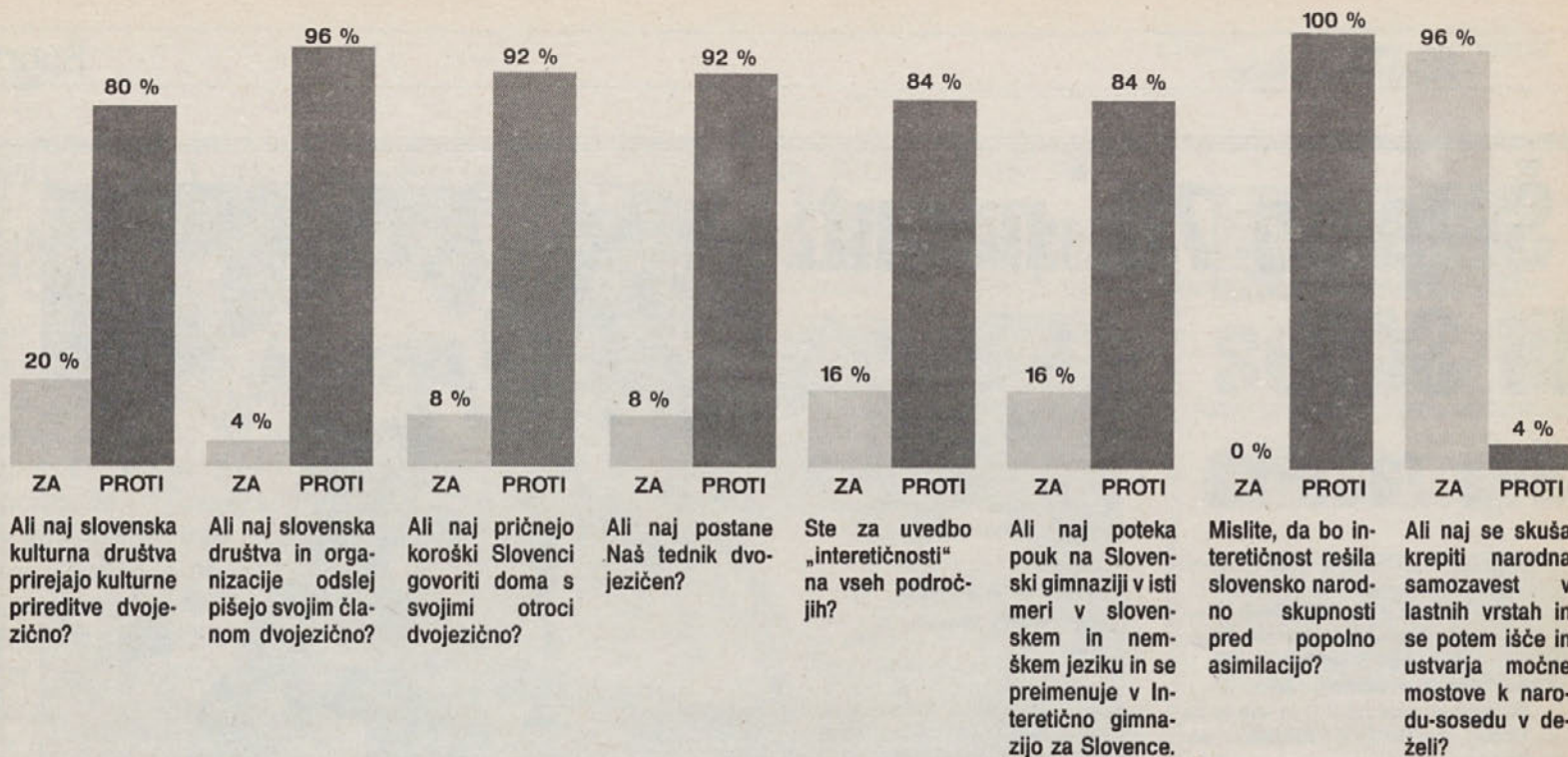
SAK — amat. repr. Slovenije 2:4 (0:3)

Gola za SAK: Florjančič in Blažej
Sodnik: Peter Ruch

SAK — Mölltal

v nedeljo, 5. avgusta,
ob 18. uri
na igrišču AWV v Celovcu

Zanimivi rezultati povpraševanja med bralci Našega tednika

100 % vprašancev odklanja „interetičnost“ kot rešiteljico slovenskega naroda;

84 % jih odklanja preimenovanje Slovenske gimnazije v „Interetično“ gimnazijo;

92 % vprašancev se zavzema za to, da ostane slovenščina družinski pogovorni jezik;

le 8 % pa jih je za dvojezičnost tudi v družini.

Pojem o interetičnosti, ki naj uvedli na vseh področjih, kjer bi jo po mnenju nekaterih je bila doslej zasidrana izključ-

no slovenščina, je v zadnjem času med koroškimi Slovenci zašel v marsikatero vročo razpravo. Nekateri v interetičnosti vidijo edino možnost, za preživetje koroških Slovencev; drugi pa se odločno branijo vsem tem poizkusom. Kot kaže

naša anketa, je to tudi večina, ki zahteva najprej krepitev narodnosti v lastnih vrstah in nato zagovarja sodelovanje z narodom-sosedom.

Povprašali smo 50 bralcev Našega tednika, ki so svoje mnenje dali anonimno.

50-letnica smrti župnika Pollaka v Šentlipšju

Preteklo nedeljo, 29. 7. 1990, smo v Šentlipšju obhajali 50-letnico smrti gospoda župnika Jožefa Pollaka. Gestapovci so ga odvedli v zapor v Celovec 21. 10. 1939, kjer je ostal do začetka marca 1940. Od tam so ga odpeljali v koncentracijsko taborišče Sachsenhausen-Oranienberg, kjer je 24. 7. 1940 tudi umrl.

Z gospodom dr. dr. Ostravskyem so sv. mašo sooblikovali vsi domači duhovniki — g. Karičelj, g. Marketz, g. Cergoj in gospod dekan Srienc. Slavnostni pridigar je bil g. dekan

Srienc, ki je še živa priča vseh zločinov, ki so se tiste čas dogajali v šentlipški fari. Ganljive so bile vse besede, ki jih nam je povedal. Glasile so se tako: „Ko bi danes mogel g. župnik Pollak vstati iz groba, bi gotovo glasno zaklical: „Šentlipš, Šentlipš, kam ploveš!““

Po maši pa smo šli na grob rajnega g. župnika Pollaka. Žalosten je bil pogled na množico ljudi, ki so stali med pesmijo, Glej, kako pravični umira, ki so jo peli šentlipški cerkveni pevci; med ljudmi ni bilo niti tistih, ki so bili pokojnikovi sotrpini. Žalostno za faro!

Šli so raje na druge veselice. Kje je njihova zavest in vest? Zelo smo pogrešali tudi glavne cerkvene odbornike, ki imajo drugače veliko besedo v fari, a jih ta dan ni bilo videti.

Naj za vse nas velja: Upajmo v Gospoda, zakaj bi se ga bali.

Marija Stern

Kaj vam pomeni pojem „interetičnost“?

Največje težave so imeli povprašanci s pojmom „interetičnost“.

Zato na tem mestu navajamo nekaj poskusov, kako naši bralci ocenjujejo in razumejo ta pojem.

Ta beseda mi gre na živce.

To je isto, kot večjezičnost.

Interetičnost? Dva jezika, dve kulturi.

Ima opravljanje nekaj z ljudmi.

Interetičnost ni nič dobrega. To ni beton in ni pesek. S tako „malto“ ni mogoče graditi trajnih temeljev.

To je nekaj v zvezi z Messnerjem.